

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

INSTITUT MEZINÁRODNÍCH STUDIÍ

Eva Kolovratová

Fenomén Rudých brigád v Itálii

Bakalářská práce

Praha 2008

Autor práce: **Eva Kolovratová**

Vedoucí práce: **Mgr. Jan Váška**

Oponent práce: **PhDr. Klára Ramirez Florez Ph.D.**

Datum obhajoby: **2008**

Hodnocení: **velmi dobře**

Bibliografický záznam

KOLOVRATOVÁ, Eva. *Fenomén Rudých brigád v Itálii*. Praha: Karlova univerzita, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií, 2008. 57 s. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Jan Váška.

Anotace

Bakalářská práce pojednává o fenoménu Rudých brigád v Itálii se zaměřením na 70. a 80. léta minulého století, tedy do doby nejčastějších útoků, které byly podniknuty jak ze strany levicových tak i pravicových skupin. Práce pojednává o samotné teroristické organizaci, přičemž se věnuje zejména jejím hlavním vývojovým tendencím a významným útokům. Fenomén Rudých brigád v Itálii je případová – empirická stat'.

Cílem této práce je představit toto u nás dosud opomíjené téma a shrnout základní aspekty vývoje této organizace v průběhu její historie, tedy od roku 1969, kdy vznikl Metropolitní politický kolektiv do roku 1988, kdy se faktický rozpadla celá organizace. Za jejich nejznámější teroristický čin je považován únos a následá vražda křesťanskodemokratického politika Alda Mora v roce 1978, díky které se tato organizace dostala do podvědomí nejen celého italského národa, ale i celosvětové veřejnosti. Cílem práce je nalézt odpovědi na otázky, jaké byly motivy a ideové zdroje vzniku Rudých brigád? Jak na fenomén reagovaly italské státní orgány a veřejnost? Jaké je dědictví fenoménu BR a jak je reflektováno v současné době? Práce je členěna do hlavních tří kapitol.

První pojednává o vzniku, ideologii a struktuře Rudých brigád. Druhá kapitola pojednává o praxi této teroristické organizace, která se v průběhu několika let měnila. Ve třetí kapitole je dán největší prostor nástupnickým organizacím, které na přímo navazovaly na Rudé brigády.

Annotation

Bachelor's thesis deals with phenomenon of Red brigades in Italy with a view to seventies and eighties last century, so that from the time of frequent attacks, which were

undertaken by left-leaning groups as well as by right-leaning ones. Bachelor's thesis deal with terrorist organization itself, whereas it follows especially trends and significant attacks.

Phenomenon of the Red brigades in Italy is an case – empiric essay.

The aim of this bachelor's thesis is to present this so far neglected theme and to sum up basic aspects of this organization during its history, so that since 1969, when arose the Metropolitan political collective, which functioned until 1988, when was the whole organization abolished. Their most famous act of terror is considered the kidnap and subsequent murder of the Christian-democratic politician Aldo Moro in 1978. Thanks to this act got the organization into awareness of the whole Italian nation and international public. The aim of the bachelor's thesis is to find out answers on questions. For example, what were motives and ideological source of setting the Red brigades? How did on this phenomenon react the Italian state bodies and public? What is the heritage of phenomenon Red brigades and how is it reflect presently? The bachelor's thesis are divided into three main chapters.

The first one treats of rise, ideology and the structure of Red brigades. The second chapter deal with practice of this terrorist organization, which has changed through couple of years. In the third chapter is most space given to Successional organization, which directly followed the Red brigades

Klíčová slova

Rudé brigády, terorismus, Itálie, 20. století, komunismus, Aldo Moro

Keywords

Red brigades, terrorism, Italy, 20th century, communism, Aldo Moro

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.

Současně dávám svolení k tomu, aby tato práce byla zpřístupněna v příslušné knihovně UK a prostřednictvím elektronické databáze vysokoškolských kvalifikačních prací v repozitáři Univerzity Karlovy a používána ke studijním účelům v souladu s autorským právem.

V Praze dne ...

Eva Kolovratová

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu bakalářské práce, Mgr. Janu Váškovi, za metodickou pomoc, toleranci a za přínosné informace při zpracování bakalářské práce.

Obsah

ÚVOD	8
1. VZNIK, IDEOLOGIE A STRUKTURA RUDÝCH BRIGÁD	12
1.1 VZNIK RUDÝCH BRIGÁD	12
1.2 IDEOLOGIE RUDÝCH BRIGÁD.....	15
1.3 STRUKTURA TERORISTICKÉ SKUPINY	16
2. VRAŽEDNÉ KAMPANĚ	19
2.1 OZBROJENÁ PROPAGANDA (1970 – 1974).....	19
2.2 ÚTOK DO SRDCE STÁTU (1974 – 1980)	23
2.2.1 <i>Případ Aldo Moro</i>	28
3. BOJ ITALSKÉHO STÁTU PROTI BR	36
3.1 DEZILUZE A POSLEDNÍ ÚTOKY.....	36
3.2 BOJ ITALSKÉHO STÁTU PROTI RUDÝM BRIGÁDÁM.....	45
3.3 NOVÉ RUDÉ BRIGÁDY	47
ZÁVĚR	49
POUŽITÁ LITERATURA	51
SEZNAM PŘÍLOH	54
PŘÍLOHY	56

Úvod

V 70. a v 80. letech minulého století se Itálií prohnala obrovská vlna teroristického násilí, která měla na svědomí několik stovek obětí. Toto násilí bylo představováno jak levicovými, tak i pravicovými organizacemi, přičemž za nejobávanější z ultralevicových skupin byly považovány Rudé brigády. Rudé brigády se staly určitým fenoménem. Ovlivnily dějiny Itálie na několik desítek let dopředu a ještě dnes je patrné, v souvislosti s posledními útoky ze strany „nových“ Rudých brigád, že se italská společnost se svou minulostí ještě zdaleka nevypořádala.

Vznik této vlny teroristického násilí, které je představováno především Rudými brigádami, je třeba hledat v minulosti, které spadá do doby studentských nepokojů roku 1968. Násilí se nestalo natolik bouřlivým jako tomu bylo v sousední Francii, ale jeho následky byly pro celou společnost mnohem závažnější.

Celkový průběh těchto bouřlivých událostí v Itálii byl hlubší a trval mnohem déle než v jakékoliv jiné zemi. Jeho významným specifikem také bylo, že se celé hnutí rozšířilo ze škol a univerzit do továren a ve svých důsledcích tak ovlivnilo celou společnost. Cíle studentského hnutí však byly příliš různorodé, které se díky své utopické povaze splnit nepodařilo.

Nicméně jejich vystoupení nebylo zbytečné. Italští studenti, kteří spatřovali své idoly v Mao Ce-tungovi, v Che Guevarovi nebo v čínské kulturní revoluci, se pro dělníky stali jakýmsi signálem a rozbuškou. Následné rozsáhlé stávkové hnutí dělníků v „horkém podzimu“ roku 1969 vytvořilo předeheru k další vlně dělnických bojů, které byly jedny z největších v celé italské historii.

Obě hnutí, jak studentské, tak i dělnické, zradikalizovala společnost a rozvířila společenskou i politickou scénu. To bylo klima, které na konci 60. let umožnilo vynoření radikální levice, která měla velký vliv na nejmilitantnější části dělnické třídy. Počínaje rokem 1969 začínají v Itálii vznikat různé revoluční levicové skupiny, mezi kterými se již nachází „jádro“ pozdějších Rudých brigád.

Bakalářskou práci na téma „Fenomén Rudých brigád v Itálii“ jsem si vybrala na základě svého zájmu o prohloubení znalostí z dějin Itálie. Především jsem se chtěla více dozvědět o období teroristických útoků. O tom, co byly ve skutečnosti Rudé brigády, jak fungovaly a jak se postupně vyvíjely. Rudé brigády jsou v české republice

prozatím poměrně málo zpracované. Tato práce může tak sloužit jako informační a inspirační zdroj pro další bádání.

Cílem mé práce je představit toto u nás dosud opomíjené téma a shrnout základní aspekty vývoje této organizace v průběhu její historie, tedy od roku 1969 do faktického rozpadu Rudých brigád v roce 1988. Pokusím se rovněž odpovědět na následující otázky: Jaké byly motivy a ideové zdroje vzniku BR? Jak se ve sledovaném období proměňovaly aktivity Rudých brigád? Jak na tento fenomén reagovaly italské státní orgány a veřejnost? Jaké je dědictví fenoménu Rudých brigád a jak je reflektováno v současné době?

Cílem práce není sledovat vývoj italské politické scény, ani mezinárodních politických souvislostí. Práce nesleduje ani vztah Rudých brigád k ostatním mezinárodním teroristickým organizacím a vztahy s tajnými službami různých států. Práce se zaměřuje především na vnitřní vývoj Rudých brigád do roku 1988.

Po metodické stránce je sledovaná práce případovou – empirickou statí. Vzhledem k cíli práce jsem se rozhodla o vytvoření tématicky vymezených celků, přičemž snahou v každé kapitole bude vyváženě propojit deskripci s analytickým pohledem.

Co se týče samotné struktury, práce je rozdělena do třech hlavních kapitol.

První kapitola pojednává o vzniku, ideologii a struktuře Rudých brigád. Záměrně jsem všechny tři prvky dala do stejné kapitoly pro svoji přehlednost.

Druhá kapitola pak pojednává o samotné praxi této teroristické organizace, jejíž aktivity se ve sledovaném období různě měnily. Za nejznámější teroristický čin je považován únos a následná vražda křesťanskodemokratického politika Alda Mora, díky které se tato organizace dostala do povědomí nejen celého italského národa, ale i celosvětové veřejnosti, což bude podrobněji sledováno v samostatné podkapitole.

Třetí hlavní kapitola je pojmenovaná „Boj italského státu proti Rudým brigádám“. Jedná se však především o období deziluze, zklamání a rozpadu Rudých brigád, až do konečného rozpadu této organizace na jednotlivé skupiny. Poslední dvě

podkapitoly se věnují boji Itálie proti Rudým brigádám a krátce se zmiňují o „nových“ Rudých brigádách.

Pro zvolené téma existuje nepřeberné množství primárních pramenů, sekundární literatury i článků. Existuje spousta klíčové literatury, proto jsem se v rámci svých možností a rozsahu bakalářské práce omezila pouze na některé z nich. Přesto musím zdůraznit, že literatura a prameny, které se soustřeďují na Rudé brigády jsou převážně v italském jazyce. Na českém trhu existuje případová studie k subverzivnímu terorismu, ve které autor Maxmilián Strmiska, zachycuje vývoj Rudých brigád. Pro mnou zvolený cíl se stal velmi důležitým zdrojem informací.

Druhým důležitým zdrojem v českém jazyce je *Encyklopedie - Světový terorismus*, podkapitola týkající se Rudých brigád. Podává stručný obraz role Rudých brigád v Itálii. Autorem je významný historik Richard Drake, který je považován za odborníka přes toto téma.

Dalším důležitým zdrojem v českém jazyce jsou *Dějiny Itálie* od Giugliana Procacciho. Toto dílo má sice poněkud obecnější charakter, ale pro pochopení souvislostí italských dějin je nezbytný a vhodně tak doplnil výše zmíněné knihy, které mi poskytly základní orientaci v problematice Rudých brigád a posloužily mi tak k chápání problematiky v cizojazyčné literatuře.

Ústřední italský zdroj, ze kterého jsem vycházela je kvalitní dílo *Storia del partito armato* od Giorgia Galliho, uznávaného historika a politologa, které pojednává o celé historii ozbrojeného boje v Itálii.

Dále přeepsané interview *Brigate Rosse. Una storia italiana*. Ve kterém Mario Moretti, jeden z vůdců Rudých brigád, odpovídá na kladené otázky. Jedná se o pohled „zevnitř“ Rudých brigád, což bylo pro mé téma velkým přínosem. Třetí dílo, ze kterého čerpám se nazývá *La notte della Repubblica* od Zavoliho Sergia.

Nicméně docházelo k situacím, kdy si jednotlivá díla naprosto protiřečila. Souviselo to s otázkou na Morettiho, jestli skutečně zabil Alda Mora. V díle *La notte della Repubblica* z roku 1992 odpovídá na přímou otázku, že ho nezabil (str. 330). Naopak v interview *Brigate Rosse. Una storia italiana* z roku 1994, odpověděl opačně (str. 167).

Sledovaná práce je pouze úvodní kapitolou do celé problematiky historie Rudých brigád v Itálii. Doufám, že poslouží všem čtenářům, kteří se o tuto problematiku zajímají.

1. Vznik, ideologie a struktura Rudých brigád

Na konci 60. let nastalo v Itálii velmi bouřlivé období, ve kterém studentské a následně dělnické hnutí zradikalizovala italskou společnost. Toto klima, které na konci 60. let panovalo, umožnilo vznik různých radikálních levicových skupin, které měly významný vliv mezi dělníky. Jednalo se například o Dělnickou moc, Boj pokračuje, Dělnickou avantgardu nebo o Metropolitní politický kolektiv. A právě v této radikální milánské levicové skupině se začalo utvářet jádro budoucích Rudých brigád.¹

1.1 Vznik Rudých brigád

Jádro Rudých brigád (Brigate Rosse, BR) se vyvíjelo postupným, plynulým procesem nejprve v rámci Metropolitního politického kolektivu a poté skupiny Proletářské levice.

Metropolitní politický kolektiv (Colletivo politico metropolitano, CPM) vznikl oficiálně 8. září roku 1969 a představoval v zásadě jen volně propojené skupinky studentů, dělníků i zaměstnanců, které působily v továrně Pirelli, Sit – Siemens, IBM, Alfa Romeo, nebo v Magneti – Marelli.² Tato radikálně levicová skupinka se nevymezila jako revoluční organizace nového typu, ale pouze jako přechodný, heterogenní kolektiv³, ve kterém tyto různorodé skupinky spojovalo přesvědčení, že požadavky spontánního dělnického hnutí nemohou být již pochopeny prostřednictvím odborů ani tradičními levicovými stranami jako například Italské komunistické strany. Proto se v rámci této skupiny rozvíjely diskuze na téma, jaký charakter bude mít příští revoluční avantgarda, která by vedla k formování nové revoluční organizace.⁴

Metropolitní politický kolektiv (dále také CPM) uspořádal diskuzi, která se konala v městě Chiavari v provincii Reggio Emilia v listopadu roku 1969, jejímž výsledkem byl jeden z nejvýznamnějších dokumentů tohoto kolektivu pod názvem „Sociální boj a

¹ Soccorso Rosso. *Brigate Rosse. Che cosa hanno fatto, che cosa hanno detto, che cosa se ne è detto*. Milano: Feltrinelli, 1976, str. 35. (dále jen Soccorso Rosso. *Brigate Rosse*...)

² Tamtéž.

³ Bartali, Roberto. *La Sinistra extraparlamentare*. Dostupné z WWW: <http://www.robortobartali.it/cap03.htm> [staženo 17. 12. 2007]

⁴ Strmiska, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“. *Studie k subverzivnímu terorismu*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2000, str. 19.(dále jen Strmiska, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“...)

organizace v metropoli“ (*Lotta sociale e organizzazione nella metropoli*).⁵ V tomto dokumentu se objevila řada důležitých tezí pro pochopení východiska Rudých brigád, jak poukazuje Maxmilián Strmiska. Jednou z nich je, že proletariát má nyní zahájit vlastní revoluci, protože již existují podmínky v evropských metropolích pro přechod ke komunismu. Tato vlastní revoluce by měla být zahájena v první řadě ničením stávajícího mocenského systému. Druhou tezí je, že tento revoluční boj musí být zahájen ve velkoměstech, protože jsou to skutečná srdce systému a střediska vykořisťování. Tudiž útok proti jednotlivým reprezentantům musí být veden právě v metropolích a měl by mít charakter „války dlouhého trvání“. ⁶ Tento dokument je podle Giorgia Galliho, italského politologa a historika, hlavně důležitým mezníkem, který rozhodl o přechodu a o uskutečnění ozbrojeného boje.⁷

Skupina z CPM, soustředěná hlavně kolem budoucího ideologického tvůrce Rudých brigád Renata Curcia, Marií Cagolové a Giorgia Semeria, utvořila novou skupinu spolu s mladými aktivisty z města Reggio d'Emilia.⁸

Tato nová formace se nazývala Proletářská levice, která v podstatě zahrnovala budoucí jádro Rudých brigád.⁹

Přelomový bod směrem ke vzniku Rudých brigád nastal ve městě Pecorile v srpnu 1970, kde se sešly desítky členů ještě existujícího CPM a nové skupiny Proletářské levice. Na tomto setkání Renato Curcio a Corrado Simioni v podstatě vytyčili směr, kterým by se nová budoucí avantgarda ubíhala. Výsledkem setkání bylo vytyčení směru, nového principu vojensko - politického, ze kterého se zrodila nová avantgarda zvaná Rudá brigáda.¹⁰ Přesto ještě o organizaci nebylo možné v této souvislosti ještě hovořit.¹¹

Maxmilián Strmiska uvádí, že autoři tohoto referátu, vyšli z předpokladu, že nejvyspělejší italské dělnictvo projevilo zřejmou politickou potřebu uchopit moc, což samořejmě nezůstalo bez následků. Tato politická potřeba vzdálila italské dělnictvo od

⁵ Soccorso Rosso. *Brigate Rosse*. str. 50.

⁶ Strmiska, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“. str. 19 - 20.

⁷ Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968 - 1982*. Milano: Rizzoli, 1986, str. 6.

⁸ *Alberto Franceschini..dalla FGCI alle Brigate Rosse*. Dostupné z WWW:

<http://www.rifondazionecinecitta.org/robertofranceschini.html> [staženo 16. 12. 2007]

⁹ Bartali, Roberto. *La Sinistra extraparlamentare*. Dostupné z WWW:

<http://www.robertobartali.it/cap03.htm> [staženo 17. 12. 2007]

¹⁰ Tamtéž.

¹¹ Jednalo se ještě o jakousi avantgardu. Organizací v pravém slova smyslu se Rudé brigády stávají až po roce 1972.

tradičních institucí dělnického hnutí a přivedlo je tak k následným srážkám s celým systémem. Tomuto dělnickému hnutí ovšem chyběla jakási vnitřní avantgarda, která by spojovala organicky politiku s válkou. Následně zdůrazňuje, že pro samotného Curcia a Simioniho byl tento moment právě klíčový, který odmítal leninistické pojetí fáze boje o moc, které má vyvrcholit povstáním v hodině X. Místo ní, za aktuální považovali občanskou válku dlouhého trvání, ve které je od začátku politický moment spojen s vojenským.¹²

Podle Giorgia Galliho jádro Rudých brigád pocházelo v podstatě ze tří míst v Itálii. Prvním z nich byl podnik Sit – Siemens v Miláně, kde působili Mario Moretti, Corrado Alunni, Paola Besuochio, Peirluigi Zuffada, Giuliano Isa, a Umberto Farioli. Dalším místem byla univerzita v Trentu, kde hlavními agitátory byli Renato Curcio, Margherita Cagolová a Giorgio Semeria, kteří se přestěhovali do Milána, aby byli ve středu dění sociálních bojů a třetím místem bylo město Reggio d'Emilia, odkud pocházeli mladí lidé, kteří byli narozeni v tradičních socialistických a komunistických rodinách (jako Alberto Franceschini, Prospero Gallinari, Roberto Ognibene, Tonino Paroli, Fabrizio Pelli).¹³

Jak už jsem výše zmínila, tak Rudé brigády vznikly pomalým a postupným procesem vývoje nejprve v rámci Metropolitního politického kolektivu a posléze v rámci skupiny Proletářské levice. Proto přesný vznik Rudých brigád není znám. Všeobecně se vznik BR datuje do roku 1970, ale i Mario Moretti, jeden z vůdců BR, potvrdil, že by se měl považovat spíše až o dva roky později. Tehdy totiž Rudé brigády začaly fungovat jako skutečně tajná, podzemní a plně organizovaná skupina.¹⁴

20. října roku 1970 se objevil prostřednictvím časopisu Proletářská levice text, oznamující, že nastane v nejbližším období rozhodující boj, který bude zaměřen proti „vykořisťovatelům“. Tento uveřejněný text je považován za první oficiální oznámení o výskytu Rudých brigád.¹⁵

Před samotnými útoky ze strany této teroristické organizace je ovšem nejprve důležité pochopit, co je při jejich násilných činech inspirovalo a z jakých ideových zdrojů čerpaly.

¹² Strmiska, Maxmilián. „Ozbrojená opozice“. str. 21.

¹³ Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968 - 1982*. Milano: Rizzoli, 1986. str. 6 – 7.

¹⁴ Moretti, Mario; Mosca Carla; Rossanda Rossana. *Brigate rosse. Una storia italiana*. Milano: Baldini & Castoldi Dalai, 2002, str. 33.

¹⁵ Soccorso Rosso. *Brigate Rosse*. str. 68.

1.2 Ideologie Rudých brigád

Rudé brigády jsou podle Maxmiliána Strmisky považovány za typického reprezentanta tzv. subrevolučního terorismu. Ideologická platforma podle něj u tohoto typu teroristické skupin, obsahovala velmi málo nových prvků, vzhledem ke vzorům, které pocházely převážně z 19. století. Přesto do své ideologické platformy přidaly i nový prvek a to přijetí tzv. „občanské války dlouhého trvání“, která byla maiostického původu. Hlavním cílem tedy podle Strmisky nebylo bezprostřední dobytí moci, ale spíše „ozbrojená propaganda“, která měla ukázat, že skutečně je možný ozbrojený boj proti režimu. Obecným cílem bylo tedy připravit psychologickou válkou půdu pro občanskou válku, která by měla charakter revoluce nebo masového povstání, které by nakonec vyústilo do svržení režimu a nahrazení nějakým revolučním zřízením.¹⁶

První jejich ucelený politický dokument se nazýval „První interview se sebou samými“ (Prima intervista a se stessi), který vznikl v září roku 1971 a byl psaný formou interview, což bylo typické pro urugujské Tupamaros.¹⁷

Ovšem po ideové stránce byl tento dokument velmi chudý. V podstatě jen oznámily, že vychází z marxismu - leninismu, z čínské kulturní revoluce a dále, že za východiska své činnosti považovaly aktuální zkušenosti latinskoamerických hnutí městské gerily.¹⁸

Inspiraci čerpaly především od Carlose Marighelly¹⁹, urugujských Tupamaros, Black Panthers, z Kuby anebo z Bolívie. Právě od Tupamaros převzaly symbol, šikmou pěticípou hvězdkou umístěnou v kruhu. Znak BR byl naopak odvozen od německé frakce

¹⁶ Strmiska, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“. str. 13 - 14.

¹⁷ Soccorso Rosso. *Brigate Rosse*. str. 102.

Tupamaros – Hnutí za národní osvobození, které založil v roce 1963 bývalý socialista Raúl Sendic a nazval ho podle známého inckého povstalece Túpara Amaru z 18. století. Jejich cílem bylo provést násilnou socialistickou revoluci, provedenou i za cenu občanské války. Podle nich ozbrojený boj byl jedinou cestou k osvobození národa a k následné socialistické revoluci a dále, že skutečné řešení problémů země se může vyřešit pouze přímým střetem s oligarchií a jejími represivními institucemi. Organizace byla první partyzánskou skupinou marxistické orientace, která se soustředila na boj ve městě, v tzv. „betonové džungli“, kde používala násilných metod a prováděla teroristické útoky či únosy podnikatelů nebo státních úředníků. Viz Chalupa, Jiří. *Dějiny Argentiny, Uruguaye, Chile*. Praha: NLN – Nakladatelství Lidové noviny, 2002.

¹⁸ Soccorso Rosso. *Brigate Rosse*. str. 102.

¹⁹ Carlos Marighella. Brazílský marxista, který je považován za „otce“ městské guerily, kterou poté převzaly Rudé brigády. Je autorem knihy „Příručka městské guerily“ (*Minimanual of the Urban Guerrilla*) (pozn. E.K.)

Rudé armády (RAF)²⁰, zatímco jméno Rudé brigády bylo odvozené od partyzánských brigád z doby italského antifašistického odbojového hnutí (Resistenza).²¹

Rudé brigády za svůj cíl vyhlásily svržení kapitalismu cestou proletářské revoluce a nastolení proletářské diktatury a komunismu v Itálii.²² Již ve zmíněném prvním politickém dokumentu vyjádřily Rudé brigády i své hlavní poslání, které se především týkalo v přechodu k ozbrojenému boji. Tvrdily, že vycházejí z toho, že je třeba novým způsobem organizovat revoluční boj, který by se týkal konání přímých akcí, zavádění základních forem utajení a v organizaci dělnické sebeobranu.²³

Primární cíle a jejich způsob dosažení byly oficiálně načrtnuté v dokumentech nazvané Rudými brigádami Strategické rezoluce. První Strategická rezoluce vznikla v roce 1975, která částečně pozměnila cíle a úlohu brigadistů. Hlavní a přitom velmi podstatnou změnou byl přechod v boji z industriálního prostředí do útoku proti italskému státu, který se stal na několik let terčem Rudých brigád.

Strategické rezoluce byly dokumenty vytvořené Strategickým vedením BR, které bylo formálně nejvyšším orgánem a jeho hlavním úkolem bylo určovat politickou linii. Ovšem pro lepší pochopení fungování této teroristické skupiny je třeba zmínit celou strukturu organizace.

1.3 Struktura teroristické skupiny

O samotné struktuře Rudých brigád se dlouhou dobu mnoho nevědělo. První důležité informace o organizaci, o získávání a výcviku nových členů, vyšly najevo až během několika soudních přelíčení s brigadisty, kteří byli obviněni z únosu a následné vraždy italského politika a představitele Křesťanské demokratické strany Alda Mora. Poté se další, už mnohem detailnější informace objevily v souvislosti se zatýkáním jednotlivých skupin teroristů v 80. letech.

²⁰ Paternoster, Renzo. L'ombra della stella: Storia delle brigate Rosse (1.část). *Storia in network* [online]. 2008, no. 134 [staženo 18. 12. 2007]. Dostupné z WWW:

<http://www.storiain.net/arret/num134/artic2.asp>

²¹ Sacchetti, Antonio. *Brigate Rosse dalla A alla Z*. Dostupné na WWW:

<http://www.ilcassetto.it/notizia.php?tid=538> [staženo 18. 4. 2008]

²² <http://www.brigaterosse.org/brigaterosse/index.htm> [staženo 18. 12. 2007]

²³ Strmiska, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“. str. 23.

Rudé brigády vždy fungovaly jako elitní revoluční organizace. Richard Drake, americký uznávaný historik, v této souvislosti uvádí, že na vrcholu své moci měly jen několik set členů. Byla to malá výběrová organizace, která mohla kdykoliv v případě potřeby počítat s podporou ideově spřízněných sympatizantů. Nové členy, kteří před svým vstupem museli projít náročným výcvikem, získávaly Rudé brigády z radikálně levicových frakcí, jejichž členové často vzhlíželi k Rudým brigádám jako ke svému vzoru.²⁴

Do roku 1972 Rudé brigády v podstatě fungovaly jako volnější uskupení, v jejímž rámci proudilo několik desítek lidí, nejvíce pak studenti, dělníci a podnikoví zaměstnanci. Většina z nich zastávala funkci brigadisty pouze na chvíli, kdy se nejčastěji účastnila pár letákových akcí. Ovšem po roce 1972 prošlo organizační uspořádání velmi výraznou změnou, které až na malé proměny fungovalo do rozpadu Rudých brigád. Součástí nového organizačního uspořádání bylo vytvoření tzv. „horizontální“ a „vertikální“ struktury.²⁵

V interním dokumentu Rudých brigád nazvaném „Několik náležitostí ohledně uspořádání organizace“ (Alcuni questioni per la discussione sull'organizzazione) z roku 1974 mimojiné stojí, že rozdělení na vertikální a horizontální struktury se stalo organizačním základem revolučního boje v metropolích tzv. městské gerily. Tímto rozdělením bylo zajištěno, aby jednotliví účastníci nevěděli více, než bylo nutné pro splnění jejich daného úkolu a samotná organizace byla tak zabezpečena před jejím nevyhnutelným rozpadem.²⁶

Základní vertikální organizační jednotkou byla označována, jak už plyne ze samotného názvu teroristické organizace, brigáda, která měla nejčastěji čtyři až pět členů. Vedle brigád existovala i větší komanda, případně menší operační jednotky zvané „ozbrojené buňky“ nebo „ozbrojené jádra“, která se rovněž účastnila jednotlivých akcí. Každá tato brigáda měla své nezávislé velení a několik těchto brigád tvořilo kolonu, která disponovala značnou autonomií. Svě základny měly v Římě, Miláně, Janově, Turíně, Neapoli a v dalších italských městech.²⁷

V čele organizace stálo tzv. „Strategické vedení“ (direzione strategica), které bylo tvořené zástupci jednotlivých kolon a členů Výkoného výboru. Toto Strategické

²⁴ Drake, Richard. Rudé brigády. In: Kolektiv autorů. *Encyklopedie – světový terorismus*. Praha: Svojtka&Co., 2001, str. 490.

²⁵ Nové organizační uspořádání bylo převzato od uruguajských Tupamaros.

²⁶ Brigate Rosse. *Alcune questioni per la discussione sull'organizzazione*. Dostupné z WWW: <http://www.brigaterosse.org/brigaterosse/index.htm> [staženo 18. 12. 2007]

vedení bylo formálně nejvyšším orgánem BR a scházelo se jednou až dvakrát do roka, někdy i vyjímečně vícekrát, přičemž jeho hlavním úkolem bylo určovat politickou linii samotných Rudých brigád. Vlastní řízení organizace bylo záležitostí nikoliv Strategického vedení, ale mělo ho na starosti tzv. „Výkonný výbor“ (comitato esecutivo).²⁸

Základem horizontální struktury byly tzv. fronty. Jednalo se o tzv. „Tovární frontu“, „Frontu kontrarevoluce“ a „Frontu týlovou“. Tovární fronta měla na starost úsek politické agitace, propagandy a přijímání nových přívrženců. Fronta kontrarevoluce připravovala akce proti neofašistům nebo státnímu aparátu. Poslední jmenovaná Týlová fronta se soustředovala na zajištění materiálních i finančních prostředků pro činnost celé organizace.²⁹

Kromě rozdělení Rudých brigád na horizontální a vertikální struktury, se rovněž i samotní brigadisté odlišovali navzájem. V každé brigádě působili tzv. „stálí“ členové (regolari) a tzv. „příležitostní“ (irregolari). Stálí pracovali v podzemí a zůstávali v přísném utajení, kdežto příležitostní obvykle zůstávali mimo podzemní struktury a ponechávali si svoji totožnost, přičemž se mezitím věnovali řádné kariéře.³⁰

Během celé své historie Rudé brigády operovaly na celém území Itálie ve všech významných industriálních městech. Ovšem za symbol počátků Rudých brigád je považován Milán.

Milánská kolona byla vůbec ze všech kolon nejstarší a právě zde jsou začátky dlouhého a nelítostného boje. Na podzim roku 1970 se zde poprvé objevily letáky s iniciálou BR³¹, které slibovaly útoky na představitele průmyslových koncernů. Přesto těmto letákům nebyla věnována náležitá pozornost.³² V té době nikdo ještě nemohl tušit, že právě Rudé brigády ovlivní svými činy dějiny Itálie na několik desítek let dopředu.

²⁷ Strmiska, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“. str. 30 - 31.

²⁸ Brigade Rosse. *Alcune questioni per la discussione sull'organizzazione*. Dostupné z WWW: <http://www.brigaterosse.org/brigaterosse/index.htm> [staženo 18. 12. 2007]

Ve Výkonném výboru zpočátku působila čveřice Renato Curcio, Pietro Morlacchi, Alberto Franceschini a Mario Moretti.

²⁹ Strmiska, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“. str. 31.

³⁰ Drake, Richard. Rudé brigády. In: Kolektiv autorů. *Encyklopedie – světový terorismus*. Praha: Svojtka&Co., 2001, str. 490.

³¹ BR – Brigate rosse.

³² Soccorso Rosso. *Brigate Rosse*. str. 73.

2. Vražedné kampaně

V historii Rudých brigád v podstatě existovaly tři základní vývojové linie. První je označována jako tzv. „ozbrojená propaganda“ a zaujímá v historii Rudých brigád období let 1970 - 1974. Další linie bývá označována jako tzv. „útok do srdce státu“ v letech 1974 – 1980. Tato linie je někdy zakončena již rokem 1978 a to případem Alda Mora, který hraje klíčovou roli v historii Rudých brigád. Za třetí linii je všeobecně považováno období deziluze, zklamání a rozpadu „historických“ Rudých brigád na nástupnické organizace. Za konec této linie se považuje rok 1988.

Rudé brigády se snažily destabilizovat italský stát a proto vsadily na program teroristických útoků, zahrnující loupeže, žhářství, únosy a střelecké útoky. Tyto základní linie se od sebe lišily právě těmito jednotlivými metodami i cílemi útoků.

2.1 *Ozbrojená propaganda (1970 – 1974)*

Rudé brigády přistoupily po svých bojových projevech k organizování prvních násilných akcích, typu ozbrojené propagandy. Zpočátku se soustředily na průmyslové kruhy v Miláně a jejich oblíbenou technikou se staly fyzické útoky proti významným osobnostem kapitalistického světa. Teroristé zapalovali automobily ředitelů a majetek společností a oběťmi krátce trvajících symbolických únosů se stávali především představitelé výkonných orgánů a pravicových odborových svazů.

Již v průběhu roku 1970 se v Miláně v prostorách podniků Sit – Siemens a Pirelli objevily první letáky BR, které slibovaly útoky, ale nikdo jim nevěnoval dostatečnou pozornost. Vzápětí tedy Rudé brigády přešly rovnou k násilným činům.³³

Mezi tyto první útoky se řadí podpalování automobilů vybraných obětí z milánských průmyslových kruhů. První akce tohoto druhu připadla na 17. září 1970. Obětí se stal vedoucí podniku Sit – Siemens Giuseppe Leoni, jehož auto bylo jako první podpáleno. Další obětí se stal Ermanno Pellegrini (27. listopadu 1970) a Enrico Loriga (8. prosince 1970).³⁴

³³ Bartali, Roberto. *La BR e la propaganda armata..* Dostupné na WWW: <http://www.robertobartali.it/cap05.htm> [staženo 18.12.2007]

³⁴ Soccorso Rosso. *Brigate rosse*. str. 73 - 74.

Poslední akce, která se týkala útoku proti „věcem“³⁵, se udála 25. ledna 1971. Osm bomb bylo umístěno pod zaparkované nákladní vozy továrny Pirelli, ale ne všechny vozy byly výbuchem zničeny. Rudé brigády později v jednom ze svých Poselství (č. 6) uznaly neúspěch akce, ve kterém prohlásily: „Z technického hlediska se tato akce nestala jistě moc úspěšnou. Pět kamionů nebylo zničeno. Ale chybami se člověk učí a příště akci provedeme mnohem úspěšněji.“³⁶

Ovšem tyto útoky představovaly pouze začátek. S tím jak rostlo postupně sebevědomí brigadistů, rostlo také jejich odhodlání přistoupit na akce, které by měly významnější ohlas. Jednou z prvních takových to akcí byl únos vedoucího podniku Sit – Siemens inženýra Idalga Macchiariniho.

Únos byl proveden 3. března roku 1972 malým komandem Rudých brigád, které čítalo tři muže. Prozatím se jednalo pouze o symbolický únos, kdy byl Macchiarini několik hodin vyslýchán Rudými brigádami v ukradené dodávce. Před propuštěním na svobodu byl vyfotografován s pistolí přiloženou ke tváři a kolem krku měl pověšenou ceduli, na které bylo napsáno: „Fašista, vyslýchán Rudými brigádami. Proletáři vzali zbraně do svých rukou, což znamená pro padrony³⁷ začátek jistého konce“.³⁸ Navíc bylo také upřesněno, že je podmíněčně propuštěn na svobodu. Macchiarini totiž pro Rudé brigády představoval „typického neofašistu, tedy fašistu v bílé košili³⁹, která je tudíž černou košilí našich dní“.⁴⁰

Šlo především o zvýšení prestiže, což ostatně Mario Moretti potvrdil, když řekl, že primárním cílem této akce bylo především vytvoření fotografie, která by celému světu ukázala, že se v rukách Rudých brigád nacházel vysoce postavený člověk.⁴¹

Ovšem tyto útoky měly za následek rozšíření zájmu o Rudé brigády nejenom v industriálním prostředí mezi dělníky, ale také ze strany policejních pořádkových sil.

³⁵ Rudé brigády zpočátku podnikaly útoky proti „věcem“, jak označovali brigadisté první kampaň, která se vyznačovala útoky proti majetku významných osobností průmyslového světa, které začalo podpalováním aut a skončilo výbuchy nákladních vozů v lednu 1971.

³⁶ cit. podle Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968 - 1982*. str. 21.

³⁷ padrone – pán, majitel, vlastník, příslušník vyšší třídy apod.

³⁸ cit. podle Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968 - 1982*. str. 21.

³⁹ Bílá košile – znak padronů, k vyšší třídě.

⁴⁰ cit. podle Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968-1982*. str. 38.

Rudé brigády se vyjádřily proti neofašistům například v dokumentu „Un destino perfido“ z listopadu roku 1971. Dostupný na WWW:

<http://www.brigaterosse.org/brigaterosse/index.htm> [staženo 18. 2. 2008]

K jistému zlomu v tomto ohledu došlo 2. května 1972, kdy po policejních akcích Rudé brigády nebyly daleko od svého definitivního rozpadu. Na ulici Via Boiardo v Miláně byla odhalena základna BR s přispěním zrádce Marca Pissetta, který poskytl policii veškeré důležité informace k dopadení členů Rudých brigád. Na místě se našlo několik důležitých dokumentů a také zbraně. Několik desítek členů bylo pozatýkáno a jen náhodou utekli Mario Moretti, Alberto Franceschini, Renato Curcio, Maria Cagolová, Pietro Bertolazzi a Pietro Morlacchi, aby vzápětí zahájili obnovu své organizace. Ovšem s jistým rozdílem: Od této chvíle se Rudé brigády měly stát plně tajnou, podzemní organizací.⁴²

Změny se týkaly nejen samotného organizačního uspořádání Rudých brigád, když v polovině roku 1972 vznikl první Výkonný výbor, který měl na starosti vlastní řízení organizace⁴³, ale také další změnou bylo nové ohnisko útoků, které představovalo nově město Turín. Do tohoto severoitalského města se přestěhoval Curcio se svojí ženou Marou Cagolovou v létě téhož roku. V jeho průmyslovém prostředí našly Rudé brigády velmi příznivý terén pro další expanzi útoků.⁴⁴

V Turíně tak následovaly další útoky na představitele průmyslových koncernů. Již v únoru roku 1973 provedly Rudé brigády útok na představitele neofašistických odborů CISNAL ve FIATu Bruna Labateho. Brigadisté ho unesli a po 4 hodinách výslechu přivázali k veřejnému osvětlení před továrním komplexem FIATu. Na sobě měl opět ceduli, na které byla uveřejněna část doprovodného textu.⁴⁵

Další obětí v industriální sféře se stal Michele Mincuzzi, jehož únos byl po technické stránce shodný s únosem Idalga Macchiariniho z března minulého roku. Michele Mincuzzi byl ředitelem továrního komplexu Alfa Romeo a byl unesen 28. června roku 1973. Opět měl na sobě ceduli s doprovodným textem, které bylo zakončeno slovy: „*Fašistický ředitel z Alfa Romeo, vyslýchán Rudými brigádami – nic nezůstane nepotrestáno. Veškerou moc ozbrojenému lidu!*“⁴⁶

⁴¹ Moretti, Mario; Mosca Carla; Rossanda Rossana. *Brigate rosse. Una storia italiana*. Milano: Baldini & Castoldi Dalai, 2002, str. 27.

⁴² Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968-1982*. str. 40 – 41.

⁴³ V prvním Výkonném výboru působil Curcio, Franceschini, Moretti a Morlacchi.

⁴⁴ O teroristických útocích v Turíně více na WWW:
<http://www.lastoriasiamonoi.rai.it/puntata.aspx?id=502>

⁴⁵ Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968-1982*. str. 51.

⁴⁶ cit. podle Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968-1982*. str. 58.

Jistým přelomem v metodách únosů Rudých brigád se stal únos Ettore Ameria, vedoucího kádrového oddělení komplexu automobilové výroby ve FIATu, 10. prosince 1973. Amerio byl první obětí, kterého se Rudé brigády zmocnily na mnohem delší dobu, na plných 8 dní. Následná policejní akce měla naprosto minimální účinek a v doprovodných letácích Rudých brigád zazněl vítězný ton:” *Nejsme to my, kdo musí mít strach. Naopak, musíme se ozbrojit a přijmout válku, neboť je možné zvítězit!*”⁴⁷

Většina historiků a badatelů, podobně jako Giorgio Galli v souvislosti s tímto obdobím uvádí, že do roku 1973 hlavním cílem Rudých brigád bylo podnikání útoků, které by měly za následek zvýšení prestiže samotné organizace. Akce měly spíše demonstrativní a propagandistický charakter, které ještě do té doby nebyly spojeny s krveprolitím. Útoky na jednotlivé činitele průmyslových koncernů tak měly za následek spíše lokální úspěch samotných Rudých brigád.⁴⁸

Nicméně díky jednotlivým letákům, které se nacházely na různých místech severní Itálie, nejenom v Miláně a v Turíně, ale také v Bologni, Piacenzi, ve Florencii a v Porto Marghera, se dá podle Zavoliho usoudit, že svůj vliv rozšiřovaly Rudé brigády z průmyslových oblastí sice pomalu, ale s větší jistotou po celé Itálii.⁴⁹

Pro toto období, které je označováno jako „ozbrojená propaganda“ bylo charakteristické převažování sabotážních útoků proti padronům, které tvořily součást dlouhodobé kampaně za ozbrojenou proletářskou spravedlnost. Metody útoků, díky kterým se snažily Rudé brigády destabilizovat italský stát, se týkaly prozatím pouze únosů význačných osobností průmyslového světa. Co se týče finanční stránky, peníze získávali brigadisté pro svou teroristickou činnost bankovními loupežemi. Hlavním ideologickým tvůrcem byl v tomto období Renato Curcio, který se nacházel ve vedení Rudých brigád do svého zatčení roku 1974. Otevřeně odmítal boj s bezpečnostními silami a se státním aparátem Itálie, protože si uvědomoval, že porážka by byla ze strany italského státu zaručena. Přesto se začal postupně měnit charakter bezprostředních cílů a útoků Rudých brigád. Stále častěji se totiž brigadisté začali zaměřovat na politické činitele (neofašisty, představitele justice a především později na představitele Křesťanské demokracie), kteří se přímo neangažovali ve sféře industriálních konfliktů, ve kterých se Rudé brigády cítily nejlépe⁵⁰.

⁴⁷ cit.podle Strmiska, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“. *Studie k subverzivnímu terorismu*. str. 27.

⁴⁸ Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968-1982*. str. 66.

⁴⁹ Zavoli, Sergio. *La notte della Repubblica*. Milano: Mondadori, 1992, str. 167.

⁵⁰ Strmiska, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“. *Studie k subverzivnímu terorismu*. str. 32.

Začíná nové období Rudých brigád, ve kterém se radikálně mění metody a cíle brigadistů. Začíná éra tzv. „l'attacco al cuore dello Stato“, ve kterém se upřednostňuje boj proti italskému státu, který má podle Rudých brigád přívěsek „imperialistického státu multinacionálních společností“. Tento cíl byl vyjádřen v politickém dokumentu zvaném Strategická rezoluce z dubna roku 1975.⁵¹ Je to období, ve kterém Rudé brigády spáchají zřejmě svůj nejslavnější zločin, totiž vraždu předního politika Alda Mora. Předtím je třeba ovšem zmínit nejdůležitější momenty, které měly vliv na vývoj Rudých brigád.

2.2 Útok do srdce státu (1974 – 1980)

Na svém vrcholu se ocitly historické Rudé brigády v souvislosti s operací, díky které se prestiž této teroristické organizace rapidně zvýšila. Tato operace byla nazvaná krycím jménem „Slunečnice“ a týkala se únosu pravicového soudce Maria Sossiho, který byl známý z procesů se členy skupiny „XXII Října“⁵². Byl unesen 18. dubna roku 1974 a byl držen v zajetí celých 35 dní, během kterých bylo sepsáno a publikováno 8 Poselství, které se týkaly tohoto únosu. Giorgio Galli v této souvislosti uvádí, že přípravy pro únos zabraly celý rok a musel se podílet i větší počet brigadistů. Vybraný den podle něj rovněž nebyl náhodným: Na den únosu připadalo výročí velkého vítězství Křesťanskodemokratické strany (Democrazia cristiana, DC) v roce 1948 a v tento den byl rovněž slavnostně uveden Gianni Agnelli do předsednictví Národního svazu průmyslníků.⁵³

Tento únos byl proveden pod vedením Alberta Franceschiniho, Marii Cagolovou a Pippa Paroliho. Sossi byl uvězněn do předem pronajmuté vily u města Tortony, která na tuto akci byla speciálně pronajmutá Franceschinim pod falešným jménem ing. Luigi Bretinotti.⁵⁴

Vzápětí po provedeném únosu vyjádřily v Poselství č. 4 Rudé brigády svůj požadavek, který se týkal propuštění osmi vězňů ze skupiny „22. Října“ výměnou za

⁵¹ Soccorso Rosso. *Brigate rosse*. str. 273.

⁵² Skupina „XXII Ottobre“ – pojmenování extraparlamentní skupiny levice, která byla založena 22. října 1969. Byla nejaktivnější v Janově mezi lety 1969 – 1971 pod vedením Maria Rossiho. Ideologicky vycházela z marxismu – leninismu. Byla prvním skupinou, která přešla rozhodujícím způsobem k teroristickým akcím. V jistém smyslu byly předchůdci Rudých brigád. Viz <http://www.rifondazione-cinecitta.org/XXIIottobre.html>.

⁵³ Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968 -1982*. str. 69.

omilostnění Maria Sossiho. Těmto vězňům měl být nadále umožněn odchod do jedné ze zemí buď na Kubu, do Severní Koreje nebo do Alžírka.⁵⁵ Nicméně 23. května na základě slibu výměny vězňů, Sossiho brigadisté omilostnili a propustili na svobodu.⁵⁶ Obecně je považováno, že únos Maria Sossiho přinesl Rudým brigádám nesporně politický zisk a jejich prestiž s podařeným únosem se jenom zvýšila. Velkou roli sehrálo i neúčinné pátrání policejních složek, které jen přispěly k dalšímu vzrůstu sebevědomí brigadistů. Operací „Slunečnice“ se Rudé brigády dostaly do podvědomí celostátní veřejnosti a znamenal jistý vrchol v historii Rudých brigád.⁵⁷ To potvrzuje i Mario Moretti, který v této souvislosti poznamenal: „*Únos soudce Sossiho představoval v zásadě náš první ozbrojený čin proti státu, který měl navíc takový obrovský úspěch v médiích jako žádná jiná naše předešlá akce.*“⁵⁸

Únosem Maria Sossiho na sebe Rudé brigády upozornily a staly se tak cílem dopadení z řad policejních pořádkových sil. Již v září roku 1974 dochází k výraznému zlomu ve vývoji Rudých brigád, když se bezpečnostním složkám podařilo vniknout do organizace pomocí bývalého františkána Silvana Girotta, známého jako osoby „Padre Leone“ nebo častěji jako „Frate Mitra“ (Bratr Samopal). Rudé brigády navázaly kontakt a následná policejní léčka přinesla velmi nečekaný úspěch. Na smluvené schůzce v městečku Pinerolo 8. září byli zatčeni Curcio a Franceschini, když čekali na domluvenou schůzku se Silvanem Girotem.⁵⁹ Později Mario Moretti vysvětlil, jak se podařilo infiltrovat tuto osobu do tak přísně střežené organizace, jakou byly již v té době Rudé brigády: „*Silvano Girotto byl uveden ve známost prostřednictvím týdeníku 'Il Borghese', jako velký gerilový bojovník, který se právě vrátil z cest po Latinské Americe. Znělo to zvláště, ale neměli jsme důvody proto, abychom ho podezírali,*

⁵⁴ Tamtéž, str. 72.

⁵⁵ Soccorso Rosso. *Brigate rosse*. str.190.

⁵⁶ Na nepodařené, předem dohodnuté výměně vězňů za Sossiho, měl velkou zásluhu generální prokurátor Italské republiky Francesco Coco, který nepodepsal dokument, který by vedl k propuštění vězňů. O dva roky později byl zavražděn Rudými brigádami. (pozn.E.K.)

⁵⁷ Paternoster, Renzo. L'ombra della stella: Storia delle brigate Rosse (1.část). *Storia in network* [online]. 2008, no. 134 [staženo 18. 2. 2008]. Dostupný z WWW: <http://www.storian.net/arret/num134/artic2.asp>

⁵⁸ Moretti, Mario; Mosca Carla; Rossanda Rossana: *Brigate rosse. Una storia italiana*. Milano: Baldini &Castoldi Dalai, 2002, str. 66.

⁵⁹ Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968 -1982*. str. 81 – 82.

Zdálo se, že se podařilo Rudé brigády rozbít zatčením vůdčích osobností, ale Mara Cagol projevila mimořádné schopnosti a po pár měsících 18. února 1975 se jí podařilo osvobodit Curcia z vězení v Casale Monferrato. Viz např. <http://www.avvenimentitaliani.it/maracagol.html>

cestoval po různých zemích a požádal o kontakt s námi prostřednictvím jednoho partyzána, kterému jsme důvěřovali.“⁶⁰

Smůla Rudé brigády ovšem neopustila ani v dalším období. Policejní ofenzíva neskončila zatčením Franceschiniho a Curcia. Další ranou pro Rudé brigády bylo odhalení rozsáhlého archivu v ulici via Amendola v Robbiano di Mediglia v říjnu téhož roku, ve kterém našly policejní složky interní dokumenty tajného obsahu. O pár dní později byli zatčeni Pietro Bassi a Roberto Ognibene a následně v Turíně byli o pár dní později zatčeni i Prospero Gallinari a Alfredo Bonavita.⁶¹

17. červen ohlásil možnou budoucí změnu taktiky Rudých brigád. Komando benátské kolony napadlo hlavní sídlo neofašistické Italské strany sociálního hnutí v Padově, kde neplánovaně zabili dva stranické úředníky Graziana Giralucciho a Giuseppe Mazzolu, kteří jim kladli odpor. Vedení Rudých brigád se přesto přihlásilo k odpovědnosti za tuto akci, i když s takovým to koncem nepočítalo. Přesto se tato akce považuje za ještě neplánovanou změnu taktiky Rudých brigád.⁶²

Jaro roku 1975 bylo ve znamení dalších teroristických činů, které byly skoro denním pořádkem. V květnu členové Rudých brigád přepadli křesťanského demokrata a právníka Massima de Carolise v jeho kanceláři v Miláně a střelbou zranili jeho kolena. Právě tato metoda útoku se později stala vizitkou Rudých brigád.⁶³

Metody Rudých brigád se začaly měnit i v případě získávání financí. Dosud si tato organizace obstarávala finance na pokrytí své násilné činnosti loupežnými přepadeními v bankách. Ovšem změna přišla 4. června 1975, kdy uneslo turínské komando podnikatele Vallerina Gancia, v jehož případě žádaly poprvé Rudé brigády výkupné. Ale den poté byla skupinka teroristů překvapena policejními složkami poblíž městečka Arzella, kde došlo k přestřelce, v níž byl Gancia osvobozen. Při této policejní razii zemřela Mara Cagolová a smrtelně zraněn byl i jeden ze členů karabiniéru Giovanni D'Alfonso.⁶⁴ O dva roky později v lednu 1977 Rudé brigády opět zahájily metodu získávání financí z výkupného. Tentokrát se do rukou Rudých brigád dostal

⁶⁰ Moretti, Mario; Mosca Carla; Rossanda Rossana: *Brigate rosse. Una storia italiana*. Milano: Baldini & Castoldi Dalai, 2002, str. 73 – 74.

⁶¹ Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968 -1982*. str. 82.

⁶² *MSI – Padova*. Dostupné na WWW.

<http://www.rifondazione-cinecitta.org/bierrepadova.htm> [staženo 18.12.2007]

⁶³ <http://www.brigaterosse.org/brigaterosse/index.htm> [staženo 18. 12. 2007]

⁶⁴ Tamtéž.

lodní inženýr Pietro Costa⁶⁵, za jehož propuštění požadovaly miliardu a půl lir, což jak uvádí i Moretti, stačila tato částka finančně pokrýt Rudé brigády prakticky až do roku 1981, tedy do doby jeho zatčení.⁶⁶

Smrt Cagolové znamenal obrovskou ztrátu ve struktuře samotné organizace, protože byla jednou z posledních významných členů „historických“ Rudých brigád. Když pak došlo k definitivnímu zatčení Renata Curcia v lednu 1976⁶⁷, byla tato personální linie definitivně přerušena. Jak uvádí i Maxmilián Strmiska: „*Smrt Cagolové dále oslabilu narušenou personální kontinuitu s 'historickými' BR. Moretti zůstal jediným významným 'veteránem' ve Výkonném výboru, kde jeho linie definitivně převládla.*“⁶⁸ Právě personální obměna ve vedení Rudých brigád se podle Strmisky stala základní podmínkou pro jinou podobu koncepce „útku do srdce státu“, která za vedení Maria Morettiho nabyla mnohem agresivnější tendence než za vedení Renata Curcia. Do čela vedení této organizace se dostali tak jiní brigadisté s jinou představou o roli „ozbrojené propagandy“, především pak Mario Moretti, který převzal předešlou koncepci „útku do srdce státu“ a vnesl do ní spolu s ostatními určitější podobu, která však nebyla jedinou možnou formou, kterou mohla na sebe vzít.⁶⁹

Když v lednu byl zatčen Renato Curcio, o pár týdnů později v březnu téhož roku došlo k dalšímu zatčení člena historického jádra a nového člena Výkonného výboru Giorgia Semeria na nádraží v Miláně. Podle Zavoliho byl Giorgio Semeria posledním členem, který by byl schopen postavit se proti Morettimu do čela Rudých brigád.⁷⁰

Dne 8. června nastala první výrazná změna v metodách brigadistů. Toho dne poprvé cíleně zavraždily soudce generálního prokurátora Italské republiky v Turíně Francesca Coca. Komando Rudých brigád jej zastřelilo spolu s dvěma členy jeho eskorty Giuseppeho Saponaru a Antioca Dejana.⁷¹ Coco byl Rudými brigádami odsouzen k smrti, protože ve dnech únosu soudce Sossiho odmítl podepsat osvobozovací listinu obviněných osmi lidí, které Rudé brigády žádaly jako výměnu za

⁶⁵ <http://www.vittimeterrorismo.it/memorie/feriti/costa.htm> [staženo 18. 12. 2007]

⁶⁶ Moretti, Mario; Mosca Carla; Rossanda Rossana: *Brigate rosse. Una storia italiana*. Milano: Baldini & Castoldi Dalai, 2002, str. 106.

⁶⁷ 18. ledna 1976 bylo zatčeno několik klíčových členů Rudých brigád kromě Renata Curcia, byla zatčena také Nadia Mantovani. (pozn. E.K.)

⁶⁸ cit. podle Strmiska, M.: „*Ozbrojená opozice*“. *Studie k subverzivnímu terorismu*. str. 34.

⁶⁹ Tamtéž. str. 30.

⁷⁰ Zavoli, Sergio. *La notte della Repubblica*. Milano: Mondadori, 1992, str. 210.

propuštění rukojmí. K velkému ohlasu této akce přispělo také období blížících se parlamentních voleb, které proběhly 20. června 1976.⁷² Tato akce byla předem promyšlená a plánovaná a došlo tak k dramatické a zároveň podle Zavoliho klíčové změně v metodách Rudých brigád, když od ozbrojené propagandy přešly k přímému, cílevědomému narušování státního aparátu.⁷³

28. dubna 1977 teroristé zavraždili Fulvia Croceho, prezidenta Asociace právníků v Turíně, odpovědného za výběr veřejných obhájců obviněných příslušníků Rudých brigád v chystaném soudním procesu. Brigadisté ovšem vůbec myšlenku soudu odmítali a považovali jej za kontrarevoluční operaci, nepřáli si tedy žádné advokáty. Vražda Croceho byla klíčovou součástí zastrašovací kampaně, která rozběhnutí procesu skutečně tehdy znemožnila. Teroristický charakter této kampaně brigadisté oddůvodnili tím, že sám zamyšlený proces je vojensko – politickou záležitostí, jejímž smyslem je jednak pohřbit ve speciálních věznicích komunistické bojovníky a tím také zastrašit ty třídní vrstvy, které mají italského režimu plné zuby a chtějí změnu. Z toho brigadisté vyvodili, že mezi nimi a tímto zvláštním tribunálem může být pouze válečný stav.⁷⁴

V červnu 1977 Rudé brigády rozpoutaly kampaň systematického násilí proti svým nepřátelům ve sdělovacích prostředcích. Teroristé rozstříleli kolena třem konzervativním novinářům, protože je obvinili z šíření lží. Byli zraněni Valerio Bruno z *Il Secolo* v Janově, Indro Montanelli z *Il Giornale Nuovo* v Miláně a vzápětí Emilio Rossi z *TG1*. V listopadu smrtelně postřelili Carla Casalegna, viceředitele listu *La Stampa*, který je všeobecně brán jako jeden z nejčtenějších italských deníků.⁷⁵

Během dalších měsíců nadále pokračovaly útoky jak proti představitelům justice, tak i proti představitelům pořádkových sil.

V roce 1978 v únoru, Prospero Gallinari zavraždil Riccarda Palmu, soudce pověřeného organizací italského vězeňství, který byl zastřelen stejnou zbraní, jako o 3

⁷¹ Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968 -1982*. str. 82.

⁷² V červnu roku 1976 proběhly parlamentní volby, ve kterých Křesťanští demokraté získaly 38,7% procent a komunisté 34,4 % procent. Z voleb vyšla nová křesťanskodemokratická vláda Giuglia Andreottiho. Viz Procacci, Giuliano. *Dějiny Itálie*. Praha: NLN, 1997, str. 382.

⁷³ Zavoli, Sergio. *La notte della Repubblica*. Milano: Mondadori, 1992, str. 159 – 160.

⁷⁴ Strmiska, M.: „*Ozbrojená opozice*“. *Studie k subverzivnímu terorismu*. str. 37.

⁷⁵ <http://www.brigaterosse.org/brigaterosse/index.htm> [staženo 18. 12. 2007]

měsíce později byl zabit Aldo Moro⁷⁶. Byl obviněn že je jeden z tvůrců nového vězenského systému.⁷⁷

10. března 1978 smrtelně zranily Rudé brigády Rosaria Berardiho, maršála policie z protiteroristického oddělení v souvislosti se znovuotevřením procesu s Rudými brigádami v Turíně.

Ve stejnou dobu probíhaly poslední přípravy v Římě na ojedinělou akci, která proslavila Rudé brigády po celém světě.

O šest dní později brigadisté unesli politika Křesťanské demokracie Alda Mora.

2.2.1 Případ Aldo Moro

Případ Alda Mora byl Rudými brigádami označen jako „operace Fritz“ a je všeobecně považovaná za politickou prohru Rudých brigád. Přesto se stala ojedinělou akcí, o které bylo, a zřejmě ještě bude napsáno spousta knih a článků a bude nadále inspirovat divadelní a filmovou scénu. Stala se rovněž předmětem vášnivé diskuze nejen mezi historiky a badateli, ale také ze strany státních orgánů a italské veřejnosti. Dodnes totiž nejsou známy všechny detaily tajných jednání a existuje i řada nevyjasněných okolností, které vedou k vytvoření mnoha konspiračních teorií a různých hypotéz, především kdo skutečně stál za Morovou vraždou.⁷⁸

V polovině 70. let italská politická scéna, charakteristická svou nestabilitou a nerovnováhou, byla poznamenána častým střídáním vlád, které byly navíc doprovázeny pravicovými i levicovými teroristickými útoky. Bylo to období, ve kterém zaznamenala výrazný úspěch levice a to v regionálních volbách v roce 1975. V následných parlamentních volbách v červnu roku 1976, které se konaly ve velmi napjaté atmosféře, zvítězila Křesťanská demokracie (DC) a tím vyvrátila jakékoliv předpovědi o svém pádu. Vznikla tak nová křesťanskodemokratická vláda, kterou vedl Giulio Andreotti do roku 1979, zatímco jeho stranický kolega Aldo Moro zvažoval užší spolupráci s komunisty (PCI), kteří postupně ztráceli své opoziční stanovisko, což bylo inspirováno

⁷⁶ jednalo se o českou zbran Skorpion. (pozn. E.K.)

⁷⁷ Zavoli, Sergio. *La notte della Repubblica*. Milano: Mondadori, 1992, str. 203. Souviselo to se vznikem tzv. „zvláštních vězení“ (carceri speciali), kam brigadisté byli posíláni.(pozn. E.K.)

⁷⁸ Bartali, Roberto. *Rilettura critica della storia delle BR e del rapimento di Aldo Moro*. Dostupné z WWW: <http://www.robortobartali.it/cap09.htm> [staženo 17. 12. 2007]

linií tzv. „historického kompromisu“⁷⁹. Spojené státy americké (dále jen USA) se stavěly negativně v případě vládní spolupráce DC s PCI z obavy přílišného úspěchu levice už i v tak napjaté situaci ve Středomoří. I státní tajemník USA Henry Kissinger se vyjádřil v této souvislosti negativně, že jeho vláda nepřipustí vstup italských komunistů do vlády.⁸⁰ Změnu ideologie PCI však nemohli pochopit studenti ani dělníci, kteří dříve s PCI sympatizovali a docházelo tak opět k pouličním bouřím a stávkám.⁸¹

Klíčovým momentem nastal 16. března v roce 1978⁸², kdy měl Andreotti představit novou vládu a oznámit sněmovně, že nová vláda bude mít podporu komunistické strany, ale jeho stranický kolega Aldo Moro, který byl právě na cestě do parlamentu, byl unesen komandem Rudých brigád.⁸³

Únos nastal 16. března, kdy v prvních minutách po deváté hodině ranní brigadistické komando zablokovalo na ulici via Fani automobil, ve kterém seděl Aldo Moro, který byl právě na cestě do parlamentu. Spolu s ním byli i jeho osobní strážci a druhý automobil s dalšími příslušníky policejní ochrany. Během pár okamžiků brigadistické komando postřílelo všech pět členů jeho eskorty (o život přišli Raffael Iozzi, Giugliano Rivera, Oreste Leonardi, Domenico Ricci a Francesco Zizzi) a uneslo Aldo Mora. Spolu s ním se brigadisté zmocnili i dokumentů, které měl u sebe a v předem připravených automobilech ujeli do přichystaného úkrytu. Moro byl po celou dobu únosu až do své smrti ukryt na via Montalcini 8 v Římě. Dlouhou dobu přicházelo v úvahu, že úkrytů bylo více, ale sám Moretti později potvrdil, že po celé období únosu byl Moro ukrýván pouze na této adrese.⁸⁴

⁷⁹ Historický kompromis je označení pro projekt, který vznikl v roce 1973 jehož autor Enrico Berlinguer v něm načrtl spolupráci mezi komunisty, socialisty a křesťanskými demokraty. Hlavním cílem bylo odvrácení nebezpečí možného nástupu autoritativní vlády v důsledku stále se šířícího se terorismu v Itálii. Tento projekt rovněž navazoval na zkušenost z doby italského odbojového hnutí a byl také pokusem italských komunistů o vytyčení tzv. “třetí cesty” k socialismu, která měla být následováním sociálně demokratické linie. Historický kompromis získal daleko větší ohlas v cizině, než v samotné Itálii. Více o kompromisu viz na WWW: <http://cronologia.leonardo.it/storia/a1973z.htm>

⁸⁰ Procacci, Giugliano. *Dějiny Itálie*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997, str. 380 - 382.

⁸¹ Tamtéž.

⁸² 16. března měl Giulio Andreotti představit novou vládu a oznámit sněmovně, že tato vláda bude mít podporu komunistické strany, ale jak poznamenali někteří brigadisté, toto datum nepředstavovalo jejich záměr, šlo pouze o náhodu. Také ohledně místa únosu se dlouho diskutovalo uvnitř Rudých brigád. První varianta počítala s únosem v kostele Santa Chiara, ale tato myšlenka by v praxi vyžadovala vysoký počet brigadistů, takže nakonec nebyla přijata. viz Moretti, M.: *Brigate Rosse. Una storia italiana*. Baldini&Castoldi, Milano 2002, str. 115 – 116.

⁸³ Více o únosu např. na WWW:

<http://www.lastoriasiamonoi.rai.it/puntata.aspx?id=40>

⁸⁴ Tento byt byl zakoupen v září roku 1977 z části peněz, které pocházely z Costova únosu. Moretti, M.: *Brigate Rosse. Una storia italiana*. Baldini&Castoldi, Milano 2002, str. 132.

Rudé brigády zpočátku neměly jasný cíl, kdo bude obětí připravovaného únosu. Věděly, že to bude někdo z DC, jakožto hlavní představitelkou hlavní moci ve státě, ale rozhodně od začátku nebyl v jejich zájmu pouze Moro. Přicházely pro ně v úvahu ještě další dvě významné osoby z této vládnoucí strany: Giuglio Andreotti a Amintore Fanfani.⁸⁵ Z formálního hlediska Rudé brigády sledovaly tímto únosem dva cíle: Vést úder do srdce státu, tak jak to bylo formulováno již ve Strategické rezoluci z roku 1975 a druhým cílem mělo být udeření proti Křesťanské demokracii, která představovala hlavní moc ve státě a právě Moro byl jejím představitelem. Moretti přesto sám přiznal, že zpočátku bylo jedno, jestli unesou Andreottiho nebo Mora, že v podstatě mezi těmi dvěma, neviděli podstatný rozdíl.⁸⁶ O oběti bylo nakonec rozhodnuto Rudými brigádami až na konci roku 1977⁸⁷.

Tímto únosem se náhle Rudé brigády staly slavnými po celém světě. Tato akce získala ohromný úspěch v médiích, kde po celou dobu únosu plnil případ Aldo Moro titulní stránky snad všech italských novin a časopisů, pořady v televizích i v rádiích. Italská veřejnost byla naprosto tímto únosem šokovaná.

Během následujících dnů, kdy byl Aldo Moro v zajetí, Rudé brigády rozeslaly celkem devět Poselství, která se týkala únosu. Vedle těchto oznámení nechaly rozeslat také některé osobní Morovy dopisy jeho rodině, přátelům, i osobnostem z politického a náboženského života.

Rudé brigády se v šesti za sebou následujících Poselstvích v podstatě omezily na oznámení o souzení Alda Mora, aniž by konkrétně stanovily, co by požadovaly výměnou za jeho propuštění. Teprve samotná úvaha o případné výměně Mora za několik vězňů brigadistů nebo příslušníků jiných podobných skupin byla poprvé zmíněna 29. března. V dopise, který byl adresován ministru vnitra Cossigovi, žádá Aldo Moro kromě samotné výměny také jednání jeho strany s Rudými brigádami o jeho propuštění.⁸⁸

18. dubna došlo do některých medií „falešné“ Poselství pod č. 7, ve kterém se tvrdilo, že Aldo Moro je mrtvý a jeho tělo se nachází v jezeře v Lago delle Duchessa, které se nachází v horách mezi provinciemi Lazio a Abruzzo. Nicméně se vzápětí

⁸⁵ Moretti, M.: *Brigate Rosse. Una storia italiana*. Baldini&Castoldi, Milano 2002, str. 115.

⁸⁶ Tamtéž. str. 116.

⁸⁷ Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968 -1982*. str. 164.

⁸⁸ Zavoli, S.: *La notte della repubblica*. Mondadori, Milano 1992, str. 297.

objevila řada nejasností, která potvrzovala opak: Jazyk a styl byl odlišný od stylu psaní Rudých brigád a samotné jezero bylo pokryto vrstvou neporušeného ledu. Trvalo dalších pět let, než se zjistilo, že autorem „falešného“ Poselství je Tony Chicchiarelli, známý římský padělatel a špěh tajných služeb, který byl poté zavražděn na podzim roku 1984 za dosud nevyjasněných okolností. Před svou smrtí ovšem tvrdil, že psal na objednávku. Důvodem mělo být zjištění, jaký dopad na italskou veřejnost bude mít zpráva o smrti Alda Mora a dalším důvodem mělo být „sebrání triumfu“ Rudým brigádám, protože by se již Aldo Moro považoval za mrtvého.⁸⁹

Mezitím se ovšem objevilo „pravé“ Poselství č. 7, ve kterém Rudé brigády oznámily obecné ultimátum, že křesťanští demokraté mají 48 hodin na to, aby došlo k osvobození vězňů, jinak bude Moro zabit. Nicméně až o pět dnů později se objevilo další Poselství, ve kterém se teprve objevil konkrétní požadavek, který se týkal osvobození třinácti brigadistů. V posledním Poselství datovaném z 5. května oznámily Rudé brigády, že tuto válku uzavírají smrtí.⁹⁰

Z načasování požadavků ze strany Rudých brigád bylo zřejmé, že unesly Aldo Mora, aniž by měly jasně předem promyšlený plán vyjednávání s příslušnými státními orgány i se samotnou Křesťansko demokratickou stranou.⁹¹

Nicméně samotné tragické ukončení únosu bylo ovlivněno jak ze strany Rudých brigád tak i ze strany italského státu.

Na italské politické scéně se v souvislosti s tímto únosem vytvořily dvě hlavní skupiny. První skupina, která se nazývala „stranou neochvějnosti“, byla představovaná především křesťanskými demokraty (Andreotti, Cossiga) a komunisty (Berlinguer), která odmítala jakékoliv ústupky a diskuze s Rudými brigádami. Druhá skupina, která se objevila v souvislosti s únosem se nazývala „strana vyjednávání“ a byla představovaná Bettinem Craxim, menšinou křesťanských demokratů a socialisty. Tato skupina zastávala postoj vyjednat s Rudými brigádami o propuštění Alda Mora.⁹²

Otázka propuštění rukojmího existovala i uvnitř Rudých brigád. Pro bezpodmínečné propuštění Mora se přímo vyslovili Valerio Morucci a Adriana Farandová. 3. května, tedy šest dnů před Morovou smrtí, se spolu sešli s Morettim na Piazza Barberini v Římě, kde diskutovali ohledně propuštění Mora několik hodin,

⁸⁹ Zavoli, S.: *La notte della repubblica*. Mondadori, Milano 1992, str. 302 – 303.

⁹⁰ Tamtéž, str. 298 – 308.

⁹¹ Strmiska, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“... str. 41.

⁹² Paternoster, Renzo. *L'ombra della stella: Storia delle brigate Rosse (1. část)*. *Storia in network* [online]. 2008, no. 134 [staženo 18. 12. 2007]. Dostupné z WWW: <http://www.storiain.net/arret/num134/artic2.asp>

nicméně se svým návrhem v rámci Rudých brigád zůstali izolováni.⁹³ Přesto Moretti potvrdil, že v průběhu Morova zajetí existovala možnost, že by kdykoliv mohlo dojít k propuštění rukojmího. To dokazuje i ten fakt, že po celou dobu únosu si v přítomnosti Alda Mora brigadisté skrývali tvář.⁹⁴

Tato akce, ačkoliv přinesla slávu Rudým brigádám, je považovaná paradoxně za politickou prohru. Víceméně se historikové shodnou, že Rudé brigády se dopustily řady chyb, ať už se to týkalo zpočátku nejasných požadavků, nepromyšleného vyjednávacího plánu, určité improvizace, tak i účelu samotného únosu, který nebyl dostatečně upřesněn. Samotná zásada „soudit“ Křestanskou demokratickou stranu rovněž nestačila. Také zřejmě podcenily rozsah a intenzitu reakcí, které únos Alda Mora vyvolá v italské společnosti. Podcenily rovněž také samotného rukojmího, protože Aldo Moro se v zajetí nezhroutil, jak očekávaly Rudé brigády podle svých zkušeností s únosem Sossiho.⁹⁵

Rudé brigády doufaly, že se od Mora dozví nějaké citlivé informace ohledně italské politické scény. Pokud by Moro připouštěl možnost přece jenom prozrazení nějakých těchto informací, pak by tak jednal z důvodu vyvíjení nátlaku na politiky, aby jednali o jeho propuštění. Přesto samotný únos a zajetí Alda Mora měly takové souvislosti z hlediska politického, že byl nad rámec samotných cílů Rudých brigád.⁹⁶

Po celých 55 dnech nejistoty a dohadů o Morově osudu jej jeho vězňatelé nakonec zavraždili. Rozhodnutí o zakončení této akce takto tragickým způsobem bylo ovlivněno částečně tím, že stále se prodlužující doba nesla riziko prozrazení a podlomení určité soudržnosti uvnitř Rudých brigád.⁹⁷

Krátce po poledni 9. května, na základě telefonátu bylo objeveno místo, kde se vyskytlo tělo Aldo Mora. Byl nalezen zastřelený v zavazadlovém prostoru auta na symbolickém místě via Caetani, v blízkosti ulic Botteghe Oscure (kde se nachází sídlo komunistů) a Piazza del Gesù (sídlu křestanských demokratů).⁹⁸

⁹³ Zavoli, S.: *La notte della repubblica*. Mondadori, Milano 1992, str. 165.

⁹⁴ Moretti, M.: *Brigate Rosse. Una storia italiana*. Baldini&Castoldi, Milano 2002, str. 141.

⁹⁵ Strmiska, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“...str. 41.

⁹⁶ Tamtéž.

⁹⁷ Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968 -1982*. str. 178.

⁹⁸ Paternoster, Renzo. *L'ombra della stella: Storia delle brigate Rosse (1. část)*. *Storia in network* [online]. 2008, no. 134 [staženo 18. 12. 2007]. Dostupné z WWW: <http://www.storian.net/arret/num134/artic2.asp>

Až v roce 1994 vyšlo najevo, že sám Moretti byl ten, kdo ho nakonec zastřelil.⁹⁹ Ještě téhož dne, kdy byl Moro objeven, jeho rodina v podvečer vydala prohlášení, které znělo: „*Rodina si přeje, aby byla plně respektována ze strany státních úřadů a politických stran s posledním přáním Alda Mora. Tedy: Žádná veřejná manifestace, diskuze ani ceremonie, žádný národní smutek, ani státní pohřeb nebo památná medaile. Rodina se uzavírá do tichosti a přeje si klid. Život a smrt Alda Mora posoudí až samotná historie.*“¹⁰⁰

Bylo třeba čtyř ostře sledovaných soudních přelíčení a dvou parlamentních vyšetřování, vedených v 80. a v 90. letech, aby byly objasněny podrobnosti případu Alda Mora. Přesto panují stále domněnky, že dosud nebylo od únosu až po samotnou smrt objasněno vše. Po celou dobu Morova zajetí vláda vedla nepochopitelně neúčinné pátrání, které přesto byly jedny z největších v samotné historii Itálie, když v ulicích Říma pobývalo na několik desítek tisíc uniformovaných policistů. Také premiér Giulio Andreotti odmítal veškerá jednání o jeho propuštění, což měl za následek vyvolání řady kritik, rovněž ze strany Mora a jeho rodiny, která obviňovala vládu, že jej nechce osvobodit.

Fakt, že do smrti Alda Mora byl zapleten samotný italský stát, o tom je stále přesvědčena i vdova Eleonora Morová, která prohlašuje tento názor v knize *Musel zemřít*. Některé úryvky z této knihy uveřejnil nedávno italský deník La Stampa.¹⁰¹

Nejnovější informace, které souvisí s tímto případem, se objevily v rámci 30. výročí únosu, které připadlo letos na 16. března. Bývalý krizový manažer a vyjednaváč amerického ministerstva zahraničí Steve Pieczenick se rozhodl po třiceti letech promluvit. Svědectví podal francouzskému novináři Emmanuelovi Amarovi, který nové fakta uveřejnil v knize *Zabili jsme Alda Mora*.

Pieczenick prohlásil, že manipuloval Rudými brigádami a že italské státní orgány Alda Mora v podstatě obětovaly v zájmu zachování stability Itálie. V březnu roku 1978, v den Morova únosu, přiletěl do Říma na popud Cartrovy administrativy, aby „pomohl“ ministrově vnitra Francescovi Cossigovi. Ihned po svém příjezdu byl

⁹⁹ Moretti, M.: *Brigate Rosse. Una storia italiana*. Baldini&Castoldi, Milano 2002, str. 167.

¹⁰⁰ Cit. podle Zavoli, S.: *La notte della repubblica*. Mondadori, Milano 1992, str. 316 – 317.

¹⁰¹ Zdroj ČTK. *V kauze vraždy Alda Mora zůstávají temná místa I po 30 letech*. dostupný na WWW: http://www.ceskenoviny.cz/svet/index_view.php?id=301964 [staženo 17. 4. 2008]

přizván do italského krizového výboru, který byl ustaven pro řešení situace, která nastala kolem uneseného premiéra. V čele výboru stál právě tehdejší ministr vnitra Francesco Cossiga. Pieczenick je uznávaným psychologem a expertem na antiterorismus a jak vypověděl měl velmi důležitou úlohu v době únosu Alda Mora. Jeho úkolem bylo, aby se získalo více času a aby Moro zůstal co nejdéle naživu. Ovšem čtvrtý týden jeho únosu se stalo, že bylo objeveno „falešné“ Poselství, které podle Pieczenicka bylo na objednávku italských tajných služeb. Toto falešné oznámení mělo za úkol připravit italskou veřejnost na smrt Mora, a dále aby Rudé brigády věděly, že stát není ochoten o Morovi vyjednávat, že ho de facto považují již za mrtvého. Pieczenick také poznamenal, že italská vláda velmi dobře věděla, co tímto prohlášením způsobí. V podstatě Itálie obětovala Alda Mora pro zachování stability.¹⁰²

Na toto svědectví reagoval Richard Gardner, který působil jako americký velvyslanec v Itálii v letech 1977-1981 tím, že odmítl Pieczenickova tvrzení, o kterých poznamenal, že jsou to „*naproste fantazie*“.¹⁰³ Rovněž uvedl, že nevěří, že by spekulace o Rudých brigádách, které prý sloužily jako nástroj Spojených států, byly pravdivé. Podle Gardnera, Pieczenick nepochopil úlohu, pro kterou byl ze Spojených států poslán, která spočívala v pomoci italské vládě pouze najít místo, kde by se Moro nalézal.¹⁰⁴ Rovněž Cossiga odmítá všechna Pieczenickova obvinění.¹⁰⁵

Další spekulací zůstává, že do samotné aféry byly zapleteny tajné služby, které měly mít agenty, kteří byli infiltrovaní mezi členy Rudých brigád.

Spekuluje se rovněž o pomoci československé Státní bezpečnosti. Podle některých svědectví předal bývalý český prezident Václav Havel během své první návštěvy Itálie v roce 1990 složku s tajnými originálními dokumenty komunistické rozvědky tehdejšímu premiérovi Giuliovi Andreottimu. Tato složka se týkala Rudých brigád. V roce 2000 rozvědka vše popřela a prohlásila, že žádné důkazy, které by se

¹⁰² Grignetti, Francesco., *Ho manipolato le Br per fare uccidere Moro.* , La Stampa, 09/03/2008.

Dostupné z WWW: <http://www.archivio900.it/it/articoli/art.aspx?id=8239> [staženo 12. 4. 2008]

¹⁰³ Baldini, A.: *Gardner: „dopo Assassinio infiltrammo un uomo in BR.”* dostupné z WWW:

http://www.ansa.it/opencms/export/site/notizie/rubriche/daassociare/visualizza_new.html_20756856.html [staženo 12. 4. 2008]

¹⁰⁴ Baldini, A.: *Gardner: „dopo Assassinio infiltrammo un uomo in BR.”* dostupné z WWW:

http://www.ansa.it/opencms/export/site/notizie/rubriche/daassociare/visualizza_new.html_20756856.html [staženo 12. 4. 2008]

¹⁰⁵ Biondo, Nicola. *Il caso Moro visto da Cossiga.* La voce delle Campania, 01/01/2008. Dostupné z WWW: <http://www.archivio900.it/it/articoli/art.aspx?id=8239> [staženo 17. 4. 2008]

týkaly styků mezi Rudými brigádami a československou Státní bezpečností neexistují.¹⁰⁶

Lze se tedy domnívat, že se v budoucnu stále budou objevovat nové informace o tom, kdo údajně stál za smrtí Alda Mora. V této souvislosti příznačně uvedl Giorgio Galli, že otázka, jestli se Aldo Moro mohl zachránit nebo jestli o jeho smrti bylo již předem rozhodnuto, zůstane navždy neuspokojivě zodpovězenou.¹⁰⁷

¹⁰⁶ Zdroj ČTK, článek dostupný na WWW:

http://www.ceskenoviny.cz/svet/index_view.php?id=301964 . [staženo 17. 4 . 2008]

¹⁰⁷ Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968 -1982*. str. 170.

3. Boj italského státu proti RB

3.1 *Deziluze a poslední útoky*

Po 9. květnu Rudé brigády pokračovaly ve své násilné činnosti i přesto, že byly nuceny čelit rozsáhlé policejní ofenzivě, která nastala v období po zavraždění Alda Mora. Teroristické útoky v Itálii, ve 2. polovině 70. let, nebývale vzrostly a stejně tak vzrostl i počet dalších teroristických organizací jak pravicových, tak i levicových. Přesto jistý primát mezi těmito teroristickými organizacemi si stále uchovávaly Rudé brigády. Proslulé rozstřelování kolen a vraždy významných státních představitelů teroristy pokračovaly tak po celý zbytek roku 1978, kdy provedly dalších pět politických vražd.

V červnu brigadisté zabili v Janově policejního komisaře protiteroristického oddílu Antonia Esposito. V září zabili v Turíně ředitele podniku Lancia - Chivasso Pietra Coggiola a o měsíc později zabili v Římě soudce Girolama Tartagliona. V prosinci brigadisté zabili dva policisty Salvatore Porceddu a Salvatore Lanza.¹⁰⁸

V lednu následujícího roku brigadisté provedli nepromyšlenou akci, která pro ně znamenala neočekávané fatální důsledky. 24. ledna zabila janovská kolona Guida Rossu, komunistického dělníka který udal policii svého spolupracovníka Francesca Berardiho, který jako bezvýznamný člen (tzv. „irregolari“) nepravidelných Rudých brigád rozšiřoval letáky této teroristické organizace.¹⁰⁹ Guido Rossa navíc aktivně podporoval politiku tajemníka strany Enrika Berlinguera proti Rudým brigádám v továrnách. K reformistické komunistické straně brigadisté zaujímalí kritický postoj, stejně jako ke křesťanským demokratům.¹¹⁰

Původní úmysl celé janovské akce bylo Guida Rossu „exemplárně“ potrestat střelbou do kolen, jak uvedl Mario Moretti.¹¹¹ Nicméně Riccardo Dura, pod jehož vedením celá tato akce spadala, Guida Rossu jednou ranou zabil s oddůvodněním, že „

¹⁰⁸ <http://www.brigaterosse.org/brigaterosse/index.htm> [staženo 18. 12. 2007]

¹⁰⁹ Berardi ve vězení v říjnu téhož roku spáchal sebevraždu. Janovská kolona později na jeho počest převzala Berardiho jméno. viz <http://www.brigaterosse.org/brigaterosse/index.htm>

¹¹⁰ Drake, Richard. Rudé brigády. In: Kolektiv autorů. *Encyklopedie – světový terorismus*. Praha: Svojtka&Co., 2001, str. 490.

¹¹¹ Moretti, M.: *Brigate Rosse. Una storia italiana*. Baldini&Castoldi, Milano 2002, str. 194.

práskači se ale zabíjí“.¹¹² Zpočátku se chtěly Rudé brigády distancovat od tohoto činu, ale aby je neohrozila nejednotnost organizace, za tento čin převzaly odpovědnost.

Je zřejmé, že Rudé brigády v tomto případě fatálně pochybily při odhadu reakce italských občanů. Obrovské rozhořčení nad tímto teroristickým činem překonalo reakci veřejnosti na Morovu smrt. Ve všech velkých továrnách v Janově vypukly okamžitě stávkové akce a demonstrace na počest Guida Rossy. Jeho pohřbu se zúčastnilo na 250 000 lidí¹¹³. Italská komunistická strana v očích veřejnosti posílila a navíc tímto činem brigadisté ztratili své sympatizanty v továrním prostředí.¹¹⁴

Rok 1979 byl pro Itálii rekordním v počtu spáchaných teroristických útoků. Kromě Rudých brigád na území italského státu operovaly i jiné levicové skupiny jako například Frontová linie, Bojující komunistická fronta a mnohé další.

Nebývale vzrostl i počet ozbrojených skupin. Sergio Zavoli uvádí, že ze 2 v roce 1969 vzrostl počet ozbrojených skupin na 91 v roce 1977 a o pouhé dva roky později počet skupin v Itálii se zvětšil na trojnásobek, přesněji na 291 skupin.¹¹⁵

Uvnitř Rudých brigád však došlo k rozporům, které měly za důsledek pozdější podkopání jednoty organizace. První roztržky se objevily v souvislosti s Morovou vraždou. V lednu 1979 odešlo z Rudých brigád sedm brigadistů, mezi nimi Valerio Morucci a Adriana Farandová z římské kolony do Revolučního komunistického hnutí (Movimento Comunista Rivoluzionario) Tento odchod ovšem ještě neznamenal otevřenou krizi uvnitř Rudých brigád. Své zdůvodnění vyjádřily o měsíc později v dokumentu nazvaném „Fase: minulé, přítomná a budoucí (Fase: passato, presente e futuro)“¹¹⁶

Další roztržka nastala mezi Výkonným výborem BR a uvězněnými brigadisty z Asinara. V červnu 1979 tito uvězněni brigadisté tajně zaslali Výkonnému výboru dokument, čítající 130 stran¹¹⁷, ve kterém vyjádřili a poté vysvětlili nové návrhy, jakým směrem by se měly udávat aktivity BR po zavraždění Alda Mora. Vytýkali zejména politickou izolaci. Nicméně Výkonný výbor reagoval na tento pokus jeho odmítnutím,¹¹⁸ což ve svém důsledku byl první signál vnitřní krize, která později znamenala rozpad Rudých brigád.

¹¹²Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968 -1982*. str. 190.

¹¹³Rai Educazione. <http://www.lastoriasiamonoi.rai.it/puntata.aspx?id=119>

¹¹⁴Tamtéž.

¹¹⁵Zavoli, S.: *La notte della repubblica*. Mondadori, Milano 1992, str. 391.

¹¹⁶<http://www.brighatrosse.org/brighatrosse/index.htm> [staženo 18. 12. 2007]

¹¹⁷Moretti, M.: *Brigate Rosse. Una storia italiana*. Baldini&Castoldi, Milano 2002, str. 194.

¹¹⁸<http://www.brighatrosse.org/brighatrosse/index.htm> [staženo 18. 12. 2007]

Sergio Zavoli upozorňuje zejména na zajímavý fakt, že krize, která postupně sílila uvnitř Rudých brigád, nebyla pro veřejnost zřetelná. Naopak italská veřejnost měla dojem, že Rudé brigády jsou mnohem silnější než kdy jindy, což bylo dáno vysokým počtem provedených teroristických činů. Veřejnost měla pocit, že Rudé brigády fungují jako naprosto sjednocená organizace a zdálo se, že jejich ofenzivní útoky jsou čím dál tím častější. Ovšem jak se později ukázalo, byl to jen klamný dojem. V realné podobě Rudé brigády byly definitivně na pokraji svého rozpadu.¹¹⁹

V prvních měsících roku 1979 v Římě brigadisté provedli dva útoky proti Křesťanské demokracii. 29. března byl smrtelně zraněn Italo Schettini a 3. května byl proveden útok na sídlo římského výboru Křesťanské demokracie na Piazza Nicosia, kde v následující přestřelce ztratili život dva policisté Antonio Mea a Pietro Ollanu.¹²⁰

Pro Rudé brigády následující rok opět nepatřil mezi ty nejšťastnější. K procesu rozkladu uvnitř BR přispěly i velmi úspěšné policejní protiteroristické akce italských bezpečnostních sil již v prvních měsících následujícího roku. Protiteroristickému oddílu se 21. února 1980 podařilo zatknout v Turíně Patrizia Peciho, díky jehož svědectví se podařilo v průběhu roku zatknout několik desítek brigatistů. Jeho zatčení tak představovalo pro Rudé brigády katastrofu, protože jako první z významných brigadistů byl ochoten vypovídat a přispět tím tak k řadě zatčení.¹²¹

28. března došlo k přestřelce mezi karabiniéry a brigadisty, ve které přišli o život čtyři členové Rudých brigád. Svůj život ztratili Riccardo Dura, Annamaria Ludman, Piero Panciarelli a Lorena Betassa. Římská kolona se na jejich vzpomínku přejmenovala na „Kolona XXVIII března“. Také benátská kolona v tomhle ohledu nezůstala pozadu a vzápětí se na počest její členky přejmenovala na „Annamaria ‘Cecilia’ Ludman“.¹²²

Rozpory, které vznikly uvnitř Rudých brigád, podkopaly jednotu organizace. Moretti poznamenal, že v tomto období pro něj bylo nejdůležitější především zachování

¹¹⁹ Zavoli, S.: *La notte della repubblica*. Mondadori, Milano 1992, str. 457.

¹²⁰ <http://www.brigaterosse.org/brigaterosse/index.htm> [staženo 18. 12. 2007]

¹²¹ Zavoli, S.: *La notte della repubblica*. Mondadori, Milano 1992, str. 456 – 457.

¹²² Paternoster, Renzo. L'ombra della stella: Storia delle brigate Rosse (2.část). *Storia in network* [online]. 2008, no. 134 [staženo 18. 12. 2007]. Dostupné z WWW: <http://www.storian.net/arret/num135/artic3.asp>

vnitřní soudržnosti a jednoty Rudých brigád,¹²³ ale i přesto ztratilo vedení BR kontrolu nad činností jednotlivých kolon, které samostatně podnikly řadu akcí. První roztržky jako odchod Valeria Morucciho, Adriany Farandiové a spor s uvězněnými brigadisty z Asinary nebyly až tak vážné jako roztržky s některými kolonami. Hlavní příčinou sporů, které směřovaly k definitivní krizi, byly osobní postoje jednotlivých vůdců skupiny a rozdílné názory na taktické přístupy. Také se v rámci Rudých brigád objevily různé vývojové tendence, které v sobě nesly opoziční platformy.

Do ostrého sporu s vůdcem Rudých brigád Mariem Morettim se dostala jako první nově rekonstruovaná milánská kolona „Kolona Waltera Alasia“ (BR – Walter Alasia, BR – WA)¹²⁴. Tento spor skončil vyloučením této kolony z Rudých brigád.

Maxmilián Strmiska uvádí, že Kolona Walter Alasia kritizovala morettiovské Rudé brigády z chybějící obecné strategie, kritizovala zejména ztrátu kontaktů s militantními sektory italského dělnictva a také celkovou politickou izolaci Rudých brigád, do které se dostala vlivem vedení Maria Morettiho.¹²⁵

Strategické vedení naplánovalo společné setkání, které mělo posloužit k tomu, aby se veškeré neshody ujasnily. Toto setkání se uskutečnilo v Santa Marinella 20. června 1980.¹²⁶ Diskuze skončila s rozhodnutím o jmenování Vincenza Guagliardiho, který by kontroloval činnost milánské kolony, která ovšem nebrala zřetel a provedla dva samostatné útoky, které byly jenom v její režii. 12. listopadu 1980 provedla smrtelný atentát na vedoucího personálního ředitele továrny Magneti - Marelli Renata Briana a o pár dní později 28. listopadu byl zabit v Miláně v Sesto San Giovanni Manfredo Mazzanti, technický ředitel společnosti Falck. Tyto dva útoky byly v naprostém rozporu s příkazy, které výslovně zakazovaly jakoukoliv činnost bez souhlasu vedení BR.¹²⁷

O měsíc později Výkonný výbor oficiálně vydal Rezoluci č. 10, ve které bylo oficiálně oznámeno vyloučení milánské Kolony Waltera Alasia z BR.¹²⁸ V této souvislosti Mario Moretti podotkl, že právě samostatné akce milánské kolony, bez souhlasu vedení Rudých brigád, byly hlavním důvodem pro její vyloučení.¹²⁹

Její nejznámější čin se týkal únosu ředitele továrního komplexu Alfa Romeo Renza Sandrucciho. Kolona Walter Alasia neměla dlouhého trvání. V důsledku

¹²³ Moretti, M.: *Brigate Rosse. Una storia italiana*. Baldini&Castoldi, Milano 2002, str. 219.

¹²⁴ Kolona byla pojmenovaná po Walteru Alasii, který zahynul při přestřelce s bezpečnostními silami 15. prosince 1976, na jehož počest byla obnovena milánská kolona pojmenovaná. (pozn. E.K.)

¹²⁵ Strmiska, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“ ...str. 46.

¹²⁶ Cipriani, Gianni. *La minaccia del nuovo terrorismo*. Milano: Sperling&Kupfer, 2004, str.4.

¹²⁷ Tamtéž, str. 5.

¹²⁸ Tamtéž.

úspěšných a rozsáhlých protiteroristických zásahů na přelomu let 1982 -1983 se tato kolona rozpadla.

Milánská kolona nebyla ovšem jediná, se kterou se Moretti dostal do tak ostrého rozporu. Dalším ohniskem opozice se stala neapolská kolona pod vedením Giovanniho Senzani, bývalého profesora kriminologie na univerzitě ve Florencii, který působil rovněž ve Výkonném výboru Rudých brigád. Jeho prestiž vzrostla zejména po úspěšně provedené akci z 12. prosince roku 1980, pod jehož vedením byl proveden únos na představitele vězenské správy v Itálii Giovanniho d'Urso. O pár týdnů později byl Giovanni d'Urso propuštěn poté, co brigadistické požadavky byly splněny. Týkaly se především zrušení „zvláštních“ vězení pro teroristy.¹³⁰

Touto úspěšně zakončenou akcí se Senzaniho prestiž výrazně zvýšila a postupně tak rostlo napětí mezi Mariem Morettim a Giovannim Senzanim.

Maxmilián Strmiska uvádí, že Senzani předložil novou ideově – politickou platformu, která by znamenala změnu oproti stávající teorii a praxi morettivských Rudých brigád. Tato nová ideová platforma se týkala nového zdůraznění politického rozměru aktivity Rudých brigád v souladu se sociální dynamikou vývoje Itálie. To znamenalo, že Rudé brigády se tak měly vzdálit od přísně tajné organizace spíše k politickému hnutí, jako „strany jako duše mas“.¹³¹ Dále Strmiska uvádí, že Senzani vyšel z předpokladu, že Rudé brigády sice neztratily svoji vojenskou údernou sílu, ale po stránce politické postupně Rudé brigády odumírají, což by v celkové podstatě znamenalo, že jejich konečná vojenská porážka může kdykoliv přijít. Brigadisté se tudíž musí přizpůsobit nové sociálně – politické situaci, nebo je čeká porážka. Senzani, podle Strmisky, částečně čerpal z historických Rudých brigád, které byly svého času pod vedením Renata Curcia, ale také vnesl do nové ideologické platformy řadu nových prvků, které se týkaly možnosti politizace kriminálních živlů, které by se následně využily v boji proti samotnému italskému režimu, přičemž cílovým publikem a hlavním potencionálním spojencem nemělo být již tradiční dělnictvo jako takové, ale proletariát mimo zákon (*proletario extralegale*), které představovalo například nezaměstnanou mládež, lumpenproletariát ale také oblast organizovaného zločinu.¹³²

¹²⁹ Moretti, M.: *Brigate Rosse. Una storia italiana*. Baldini&Castoldi, Milano 2002, str. 219 – 220.

¹³⁰ Zavoli, S.: *La notte della repubblica*. Milano: Mondadori, 1992, str. 399 – 404.

¹³¹ Strmiska, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“ ...str. 47.

Rok 1981 představoval pro Rudé brigády zlomový bod v jejím historickém vývoji.

K první významné události došlo 4. dubna, kdy byl zatčen vůdce Rudých brigád Mario Moretti, který ovšem v té době již nehrál tak důležitou roli uvnitř BR jako před několika lety. Bylo to dáno částečně tím, že neustále klesala prestiž Výkonného výboru a tím i samotného Morettiho.

V následujícím období roku 1981 se tak do centra pozornosti dostaly především čtyři únosy, z nichž dva skončily tragicky. Pro útoky, které brigadisté podnikali neměl Moretti, jak v této souvislosti podotkl, žádné pochopení.¹³³ Následující série únosů nebyla projevem společné koordinace, jednotlivé kolony začaly fakticky jednat na vlastní pěst. Vedení Rudých brigád bylo jen částečně informováno o plánech, ale tyto činy nekordinovalo. Byla tak zachována pouze formální jednota.

První z těchto čtyřech únosů se uskutečnil 27. dubna, když neapolská kolona unesla křesťanskodemokratického politika a úředníka Cira Cirilla, který po zemětřesení, které postihlo v roce 1980 jižní oblast Itálie byl odpovědný za rekonstrukční práce. Zemětřesení, které nastalo 23. listopadu, mělo vážné následky. Postihlo rozsáhlou oblast Irpinie a Lukánie na jihu Itálie, během kterého přišlo o život na 3100 lidí, více jak polovina byla zraněna a 200 000 tisíc lidí zůstalo bez střechy nad hlavou.¹³⁴ Italský stát vynaložil na pomoc postiženým obrovské finanční částky a právě Ciro Cirillo měl na starost také tyto státní fondy, které byly určeny na obnovu poničené oblasti. Po relativně dlouhém věznění byl Cirillo 25. července propuštěn, když všechny brigadistické požadavky, které se týkaly zaplacení výkupného a malých změn v rekonstrukčním programu, byly splněny. Problematickým momentem v této souvislosti bylo zprostředkování v samotném procesu vyjednávání s italskou mafií Camorru, která zprostředkovala vyjednávání mezi BR a státními orgány.¹³⁵

Druhou významnou akci roku 1981 provedla benátská kolona 20. května. Toho dne brigadisté unesli ředitele petrochemických závodů v Porto Marghera Giuseppe Taliencia, který byl po několika dnech nalezen mrtvý. Třetí akce se týkala Renza Sandrucciho, vedoucího podniku Alfa Romeo, který byl unesen 3. června milánskou

¹³² Tamtéž, str. 47 – 48.

¹³³ Moretti, M.: *Brigate Rosse. Una storia italiana*. Milano: Baldini&Castoldi, 2002, str. 241.

¹³⁴ Procacci, Giugliano. *Dějiny Itálie*. Praha: NLN, 1997, str. 384.

¹³⁵ Po 88 dnech byl osvobozen a později vyjde najevo, že výkupné činilo miliardu a 450 milionu lir. O původu těchto peněz se dodnes existují pochybnosti. Únos Cirilla představuje zvláštní případ v celé historii italského terorismu, protože od prvních dnů se vedly jednání mezi politiky DC. Viz Zavoli, S.: *La notte della repubblica*. Milano: Mondadori, 1992, str. 455.

Kolonou Walter Alasia. Sandrucci v tomto případě patřil k těm rukojmím, kterého Rudé brigády propustily. V červnu o pár dní později, co unesla milánská kolona Sandrucciho, unesli senzaniovští brigadisté Roberta Peciho, bratra proslulého „kajčnicka“, který spolupracoval s protiteroristickým oddílem. Roberto Peci, který byl brigadisty obviněn z poskytování informací italským bezpečnostním službám, byl jako „zrádce“ popraven. Rudé brigády Peciho před jeho zastřelením mučily a vše si natáčely na kameru.¹³⁶

V prosinci roku 1981 se formálně uzavřela existence původních Rudých brigád, když se Rudé brigády, pod vedením Barbary Balzerani, přejmenovaly na „Rudé brigády – Bojující komunistická strana“ (Brigate Rosse – Partito Comunista Combattente, BR – PCC).¹³⁷ Senzaniovské křídlo (Senzani, neapolská kolona, Věžeňská fronta) následně přijalo také nové označení. „Strana gerily“ (Partito della Guerriglia, PG).

Rudé brigády se tak rozpadly během pár měsíců na tři skupiny - Kolona Walter Alasia, Rudé brigády – Bojující komunistická strana a Strana gerily. První (Kolona Walter Alasia) byla charakterizovaná jako „*sindacalista*“ (odborářská), jejímž hlavním cílem této skupiny bylo její zapojení do dělnických bojů na ochranu pracujících. Druhá skupina byla tzv. „*militarista*“ (vojenská, která čerpala z ideových zdrojů leninismu) a tuto skupinu představovala Rudé brigády – Bojující komunistická strana, jejímž cílem byla strategie, ve které byla silná převaha násilných akcí. Třetí tzv. „*movimentista*“, byla Strana gerily, která se považovala za „stranu – gerilu“, stranu gerily městského proletariátu.¹³⁸

Strana gerily byla bezpochyby nejvíce bojovná, i když v podstatě existovala pouhé dva roky. Tato skupina nicméně po relativně krátké době své působnosti byla zcela ochromena, když 4. ledna 1982 protiteroristický oddíl provedl zátah, ve kterém byla většina brigadistů zatčena. Po tomto rozsáhlém zásahu zůstalo aktivní pouze malé neapolské jádro, které pokračovalo v dalších násilných útocích. V důsledku nedostatku zbraní, neapolské jádro v oblasti Salerno přepadlo 26. srpna vojenský transport s policejní eskortou.¹³⁹ Další útok na zbraně brigadisté provedli v Castel di Decima ve

¹³⁶ <http://www.brigaterosse.org/brigaterosse/index.htm> [staženo 18. 12. 2007]

¹³⁷ Tamtéž.

¹³⁸ Paternoster, Renzo. L'ombra della stella: Storia delle brigate Rosse (2.část). *Storia in network* [online]. 2008, no. 134 [staženo 18. 12. 2007]. Dostupné z WWW: <http://www.storian.net/arret/num135/artic3.asp>

¹³⁹ Galli, Giorgio. *Storia del partito armato 1968 -1982...* str.297

vojensko - leteckém rádiovém centru 19. srpna téhož roku. Zbytky neapolského jádra byly zcela ochromeny na přelomu listopadu a prosince roku 1982.¹⁴⁰

17. prosince benátské brigadistické komando, které bylo převlečené za instalatéry, uneslo amerického generála Jamese Lee Doziera, slavného válečného veterána z Vietnamu do Padovi, kde byl zadržován na ulici via Pindemonte. V době svého únosu Dozier pracoval jako náčelník štábu logistiky a správy hlavního sídla NATO v jižní Evropě. Na základě přesných informací ohledně místa, kde byl Dozier po celou dobu držen, byl po výborném zásahu protiteroristického oddílu 28. ledna 1982 osvobozen a únosci byli zadrženi. Z politického hlediska se jednalo o nesmyslnou akci. Rudé brigády obvinily NATO, že je štítem studené války a mezinárodního kapitalismu, ovšem jediné co tímto únosem chtěli získat bylo zvýšení jejich prestiže a získání sympatií z řad bývalých brigadistů historických Rudých brigád na úkor Senzaniho.¹⁴¹

Po osvobození Doziera se policii přihlásilo více policejních informátorů než předtím, což umožnilo více policejních zásahů a zatýkání dalších teroristů.

Richard Drake v souvislosti o zbytcích Rudých brigád v tomto období podotkl: „*Zbytky Rudých brigád pokračovaly v zabíjení a mrzačení, ve snaze udržet intenzitu své činnosti. Postupně však význam skupiny klesal. Časem se z Rudých brigád stala běžná strana radikální levice, která již nikdy neměla takový dopad na společenské dění, jako kdysi.*“¹⁴²

Sice ztrácely Rudé brigády na významu, ale ještě v polovině 80. let se pokusily zachovat perspektivu již umírající revoluční organizace, když se spojily spolu s jinými evropskými teroristickými silami na podporu Palestinců. Rudé brigády – Bojující komunistická strana (BR – PCC) se podílela na atentátu amerického diplomata Leamona Hunta, který byl uskutečněn 15. února 1984 jako společná akce teroristů z Libanonských ozbrojených frakcí (FARL). Antisionismus na Blízkém východě se stal doplňkovou oblastí činnosti Rudých brigád, které jinak pokračovaly v tradičním

¹⁴⁰ Paternoster, Renzo. L'ombra della stella: Storia delle brigate Rosse (2.část). *Storia in network* [online]. 2008, no. 134 [staženo 18. 12. 2007]. Dostupné z WWW: <http://www.storian.net/arret/num135/artic3.asp>

¹⁴¹ Strmiska, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“ ...str. 50 – 51.

¹⁴² Drake, Richard. Rudé brigády. In: Kolektiv autorů. *Encyklopedie – světový terorismus*. Praha: Svojtka&Co., 2001, str. 492.

rozdmychávání marxisticko – leninské revoluce na domácí půdě.¹⁴³ Nicméně v rámci této skupiny se hledala zejména nová politická identita a rozvinula se rozsáhlá a intenzivní debata, která vyústila ve spor i uvnitř Rudých brigád – Bojující komunistické strany, který byl předmětem diskuze na několik měsíců. Spor se týkal toho, jakým směrem by se měla organizace ubírat po hromadných zatýkání ze strany protiteroristického oddílu v roce 1982 a zejména po roštěpení Rudých brigád na několik skupin. Spor se týkal tzv. otázky „strategického ústupu“ (*ritirata strategica*).¹⁴⁴

Většinová frakce se přidržovala představy o přísně střežené organizaci, která by byla odolná vůči jakékoliv infiltraci. Pokládaly se za avantgardu, která sice jednala ve jménu mas, avšak formulovala své cíle nezávisle na jejich mínění, na základě vlastního přesvědčení, že ona nejlépe ví co mají v jejich zájmu dělat. Nadále se většina chtěla držet koncepce „ozbrojeného boje“ s revolucí a dále také koncepce „ dlouhodobé války“. Trvala na představě, že na stát je třeba útočit neustále a to kdykoliv a kdekoliv. Menšinová frakce naopak chtěla otevřenou organizaci, která by udržovala kontakty s dalšími protestními hnutími a chtěla se vrátit k tradici „ozbrojeného boje“ raných curcioských Rudých brigád, kdy by postupně vytvářející prostor dal možnost pro svržení režimu obzbrojeným masovým povstáním. Tato menšinová frakce se začala označovat jako Svaz bojujících komunistů (*Unione dei Comunisti Combattenti, UCC*).¹⁴⁵

Mezi nejvýznamnější akce této skupiny byl atentát proveden na Antonia Da Empoliho v roce 1986 a na odborníka na letecká zařízení Licia Giorgieriho v březnu 1987. Po řadě zatýkání jejích členů mezi květnem a červnem roku 1987 přestala tato organizace existovat.

V letech 1985 – 1987 probíhaly další teroristické činy, ale ne už tak intenzivní jako dříve. Poslední obětí se stal Roberto Ruffili, poradce křesťansko - demokratického politika a tehdejšího předsedy italské vlády Ciriaca De Mitty, kterého zabili brigadisté 17. dubna roku 1988.

V září roku 1988, kdy uvízly zbytky jader Rudých brigád v rukou policejních pořádkových sil, se tak fakticky uzavřel vývoj Rudých brigád i formací, které na ně bezprostředně navazovaly.

¹⁴³ Drake, Richard. Rudé brigády. In: Kolektiv autorů. *Encyklopedie – světový terorismus*. Praha: Svojtka&Co., 2001, str. 492.

¹⁴⁴ Cipriani, Gianni. *La minaccia del nuovo terrorismo*. Milano: Sperling&Kupfer, 2004, str. 11- 12.

¹⁴⁵ Strmiska, Maxmilián. „Ozbrojená opozice“ ...str. 51 – 52.

3.2 *Boj italského státu proti Rudým brigádám*

Rudé brigády přežily první dva roky své existence zejména proto, že byly považovány za vcelku bezvýznamné. Pro policejní složky nebyly Rudé brigády v té době až tak důležité, protože v Miláně, kde tehdy brigadisté operovali, působily různé větší či menší protestní skupiny. Jako v každé jiné italské metropoli, docházelo v posledních několika letech k výraznému zvýšení obecné kriminality. Proto policejní složky měly spoustu práce, než aby se soustředovaly na tak zanedbatelnou skupinku, jakou tehdy Rudé brigády skutečně představovaly.

Nicméně v průběhu dalších let se z nenápadné skupinky vynořila rozsáhlá organizace, proti které italský stát bojoval formou různých infiltrací osob do její struktury (např. Silvano Girotto), formou vzniku zvláštních protiteroristických oddílů, které se přímo zaměřovaly na terorismus (např. speciální protiteroristické jednotky C. A. Dalla Chiesa, zvláštní zásahová jednotka karabiniérů GIS, zvláštní oddíl policie NOCS), nebo formou různých legislativních opatření.

V průběhu období tzv. „ozbrojené propagandy“, během kterého Rudé brigády podnikaly útoky a únosy na významné představitele průmyslových společností, italská vláda reagovala vyhlášením mimořádných opatření. Na popud ministra vnitra Paola Tavianiho, 22. května 1974 vláda jmenovala generála Carla Alberta Dalla Chiesa¹⁴⁶ šéfem zvláštního protiteroristického oddílu (*Nucleo Speciale Antiterrorismo*) se sídlem v Turíně¹⁴⁷, který hned roku 1974 zaznamenal obrovský úspěch. Do posledních detailů promyšlená policejní léčka s bývalým františkánem Silvanem Girottem, známého jako „Bratr Samopal“ se mimořádně povedla, když byly zatčeny významné postavy Rudých brigád Renato Curcio a Alberto Franceschini.

Italská vláda si nevěděla s neustále značným rozsahem terorismu rady, a proto reagovala na tuto situaci vyhlášením různých dalších dekretů, nařízení a zákonů v boji proti terorismu. Mezi nejznámější zákony, které italská vláda schválila, byl první v roce

¹⁴⁶ Carlo Alberto Dalla Chiesa se narodil v roce 1920 poblíž města Cuneo. Byl považován za čestného a neúplatného generála. Celý svůj život bojoval proti maffii a také od roku 1978 proti teroristům, kdy jej jmenovala italská vláda šéfem protiteroristických operací. V roce 1982 byl jmenován novým perferkem Palerma, ovšem 100 dní po svém jmenování se stal spolu se svou manželkou a členem své ochranky obětí bombového útoku. (pozn. E.K.)

¹⁴⁷ Rai Educational. *Generale Carlo Alberto Dalla Chiesa*.

<http://www.lastoriasiamonoi.rai.it/puntata.aspx?id=367> [staženo dne 15.04.2008]

1975 nařízení, známé pod názvem „Zákon Reale“ (*legge Reale n. 152 22/5/1975*), které bylo pojmenované podle jména ministra spravedlnosti Oronza Realeho.¹⁴⁸

Další významný zákon, který sloužil v boji proti terorismu, italská vláda vydala v roce 1980. Vešlo ve známost pod pojmem „Cossigův zákon“ (*legge Cossiga n.15 16/2/1980*)¹⁴⁹ a ještě více zpřísnilo tresty za terorismus. Oba dva zákony sloužily k získání větších pravomocí pro policejní pořádkové síly (týkalo se to např. použití zbraní). Týkaly se zejména vyhledávání a zatýkání osob, které byly podezřelé z terorismu. Podezřelí mohli být zadrženi od této chvíle na příkaz občanského úředníka a mohli být taktéž vyslýcháni bez přítomnosti právního zástupce. Také se za zabití veřejného činitele se automaticky uděloval trest doživotí.¹⁵⁰

Další série zatýkání nastala po zavraždění Alda Mora, když byly Rudé brigády nuceny čelit zvýšené protiteroristické ofenzivě, vedené strážmistrem C. A. Dalla Chiesa, kterému italská vláda od 11. srpna 1978 svěřila prakticky neomezené pravomoci.

Klíčový zlom v boji proti Rudým brigádám nastal při zatčení čelného představitele turínské kolony Patrizia Peciho 19. února roku 1980, který byl později ochoten jako vůbec první spolupracovat s policejními složkami. Díky jeho důležitým informacím byla ochromena nejen turínská ale i janovská kolona, když 28. března na via Fracchia v Janově vtrhlo komando ozbrojených sil.¹⁵¹ Díky jeho „kajícnictví“ se odhalila řada úkrytů, skladů a došlo k řadě zatčení. Vláda novým zákonem č. 304 (*legge n. 304 29/5/1982*)¹⁵² snížila tresty pro osoby, kterým se začalo říkat „pentiti“¹⁵³. Jednalo se o teroristy, kteří začali spolupracovat s policií a pomohli tak dopadnout ostatní brigadisty.

Zvláštní režim zacházení s těmito informátory byl nakonec rozhodujícím nástrojem, aby Rudé brigády byly poraženy.

¹⁴⁸ Legge „Reale“ n. 152, 22/05/1975 dostupný na WWW:

http://www.italgiure.giustizia.it/nir/lexs/1975/lexs_247602.html [staženo dne 15.04.2008]

¹⁴⁹ Legge Cossiga n. 15, 16/02/1980 dostupný na WWW:

http://www.giustizia.it/cassazione/leggi/115_80.html [staženo dne 15.04.2008]

¹⁵⁰ Drake, Richard. Rudé brigády. In: Kolektiv autorů. *Encyklopedie – světový terorismus*. Praha: Svojtka&Co., 2001, str. 492.

¹⁵¹ Rai Educational. *Generale Carlo Alberto Dalla Chiesa. L'irruzione in Via Fracchia*.

<http://www.lastoriasiamonoi.rai.it/puntata.aspx?id=367> [staženo dne 15.04.2008]

¹⁵² Legge n. 304 29/5/1982 dostupný na WWW:

http://www.giustizia.it/cassazione/leggi/1304_82.html [staženo dne 15.04.2008]

¹⁵³ kajícníci – pozn. E.K.

3.3 „Nové“ Rudé brigády

Od roku 1988, kdy se uzavřel vývoj „historických“ Rudých brigád, doufala Itálie, že období plné teroristických útoků má již za sebou. Jenže o jedenáct let později nastala událost, která šokovala opět celou italskou společnost. Od zavraždění Roberta Ruffiliho uběhlo jedenáct let, když v Římě došlo náhle k politické vraždě. Její obětí se stal poradce Massimo D'Antona.

O den později se k atentátu přihlásila skupina, která použila staronový název „Rudé brigády – za budování Bojující komunistické strany“ (BR – PCC), která se tak hned napoprvé prezentovala politickou vraždou.¹⁵⁴

O tři roky později, 19. března 2002, byl smrtelně zraněn u vchodu svého domu v Bologni další vládní poradce Marco Biagi, který byl hlavním autorem tzv. „Bílé knihy o trhu práce v Itálii“ (*il libro bianco sul lavoro*). Také tento útok brigadisté ospravedlňovali v rozsáhlém dokumentu, ve kterém definovali navržená Biagiho opatření na zefektivnění trhu práce, jako „nástroj prosazování vydíratelnosti proletariátu“¹⁵⁵.

Italská veřejnost byla těmito útoky naprosto šokovaná. V té době se celá italská společnost, plná nejrůznějších obav, ptala sama sebe, zda - li se opět nevrátily Rudé brigády v plné síle jako dříve.¹⁵⁶

Podle Maxmiliána Strmisky, první kroky k vytvoření jádra nových Rudých brigád se odehrály podle něj patrně mezi lety 1988 – 1990. Rovněž připouští možnost, že se mohly jednotlivé pozůstalé fragmenty různých skupinek bývalých Rudých brigád znovu sjednotit, a také nevylučuje, že by při oživení brigadistické aktivity sehrály určitou roli mezinárodní kontakty.¹⁵⁷ Přesto se „nové“ Rudé brigády v jistém způsobu lišily. Ve struktuře, kdy se inspirovaly řeckým hnutím „XVII listopadu“, což v praxi znamenalo, že každá bunka je nezávislá na druhé.¹⁵⁸

¹⁵⁴ Paternoster, Renzo. L'ombra della stella: Storia delle brigate Rosse (2.část). *Storia in network* [online]. 2008, no. 134 [staženo 18. 12. 2007]. Dostupné z WWW:

<http://www.storian.net/arret/num135/artic3.asp>

¹⁵⁵ <http://www.bibliotecamarxista.org/brigade%20rosse/2002/azionebiagi.htm>

¹⁵⁶ Cipriani, Gianni. *La minaccia del nuovo terrorismo*. Milano: Sperling&Kupfer, 2004, str. 13.

¹⁵⁷ Strmiska, Maxmilián. „Ozbrojená opozice“ ...str. 57.

¹⁵⁸ Tamtéž.

Nicméně tyto „nové“ Rudé brigády byly po krátké době zatčeny a její hlavní představitelé uvězněni.

Otázka, zda – li se mohou teroristické útoky opakovat, je předmětem diskuze řady italských odborníků. Přesto existuje společný názor, že takové „návraty“ ve smyslu znovuopakující se teroristické útoky, sice není možné s naprostou jistotou vyloučit, avšak vzhledem ke změně celkových podmínkách společnosti, se neočekává, že by případné další teroristické aktivity dosáhly takového měřítka, jaké dosahovaly v 70. a v 80. letech.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo shrnout základní aspekty vývoje organizace Rudých brigád v průběhu její historie. Základní aspekty se podařilo na základě vybraných metod a volbou literatury shrnout do několika tematických vymezených celků, na jejímž základě se dá odpovědět na položené otázky, které jsem si kladla v úvodu.

Rudé brigády nejprve vznikly v rámci revoluční, levicově zaměřené skupiny, ve které je spojovalo přesvědčení, že požadavky spontánního dělnického hnutí nemohly být již pochopeny prostřednictvím odborů, ani tradičními levicovými stranami. Rudé brigády vycházely především z přesvědčení, že dělnictvo mělo ve své době zahájit svou vlastní revoluci, protože v ostatních evropských metropolích existovaly podmínky pro přechod ke komunismu. Tento revoluční boj musel být, podle Rudých brigád, zahájen ve velkoměstech, jako byl například Milán, protože je to hlavní představitel vykořisťování a skutečné srdce systému. Útok proti jednotlivým reprezentantům musel být tudíž veden právě v těchto metropolích a měl mít charakter „války dlouhého trvání“.

Rudé brigády vycházely z především z marxismu - leninismu, z čínské kulturní revoluce a inspirovaly se zejména zkušenostmi latinskoamerických hnutí městské gerily. Inspiraci hledaly především u Tupamaros a u Carlose Marighelly.

Ze sledovaného období je zcela zřejmé, že docházelo k určitým proměnám aktivity Rudých brigád. Zpočátku se soustředily na průmyslové kruhy v Miláně a jejich oblíbenou technikou se staly útoky na významné osobnosti průmyslového světa. Toto období je známé jako „ozbrojená propaganda“, ve kterém brigadisté zapalovali auta, majetek společností, prováděli únosy na vysoké představitele průmyslových koncernů a prováděli rovněž loupežné přepadení. Změna aktivity Rudých brigád nastala v polovině 70. let, kdy se postupně začal měnit charakter bezprostředních cílů a útoků. Stále častěji se začali brigadisté zaměřovat na politické činitele. Jednalo se o období známé jako „útoky proti italskému státu“, ve kterém Rudé brigády začaly měnit metody útoků i metody získávání financí. Personální obměna ve vedení Rudých brigád se stala základní podmínkou pro jinou podobu koncepce „útoky do srdce státu“, která za vedení Maria Morettiho nabyla mnohem agresivnější tendence než za minulého vedení Renata Curcia. Do čela vedení této organizace se dostali tak jiní brigadisté s jinou představou o roli

„ozbrojené propagandy“, která jak už bylo výše zmíněno, nabyla mnohem agresivnější tendence, která podle Maxmilána Strmisky nebyla jedinou formou, kterou na sebe Rudé brigády mohly vzít. Nicméně v rámci Rudých brigád docházelo k rozporům, které vyvrcholily jejím rozpadem v roce 1981 na nastupnické organizace, které bezprostředně na Rudé brigády navazovaly. Nejdéle přetrvávala skupina Rudé brigády – Bojující komunistická strana (BR – PCC), která během 80. let rovněž ztrácela na významu. Přesto se pokusila zachovat perspektivu revoluční organizace, když se podílela na únosu amerického generála Jamese Lee Doziera a na atentátu amerického diplomata Leomona Hunta. Nicméně její zbytky byly poraženy v září 1988, kdy se fakticky uzavřel vývoj Rudých brigád a jejich navazujících formací.

Italský stát reagoval na fenomén Rudých brigád dlouholetým bojem, proti kterému bojoval nějrůznějšími způsoby. Zpočátku se ukázaly být účinné infiltrace jednotlivých osob do organizace Rudých brigád. Stát bojoval také formou vzniku zvláštních teroristických oddílů, které se přímo zaměřovaly na terorismus. Když si italská vláda nevěděla s neustále se zvětšujícím rozsahem terorismu rady, reagovala na tuto situaci vyhlášením zákonů v boji proti terorismu. Jako nejúčinnější se ukázal být Zákon č. 304 (legge n. 304 29/5/1982), který snížil tresty pro osoby, kterým se říkalo „pentiti“. Byly to osoby, které začaly spolupracovat s policejními oddíly a přispěly tak k dopadení brigadistů. Zvláštní režim zacházení s těmito informátory se ukázal být rozhodujícím nástrojem, aby Rudé brigády byly poraženy. Rudé brigády byly nakonec poraženy jak v rovině politické tak i vojenské.

V souvislosti s nedávnými útoky v roce 1999 na poradce Massima D'Antona a v roce 2002 na Marca Biaggiho, vyvstala v italské veřejnosti obava, zda – li se Rudé brigády nevrátily v takové síle jako před několika lety. Tato otázka je do jisté míry stále otevřena, přesto se nepředpokládá, že by případné útoky dosahovaly takových rozměrů, jaké dosahovaly v 70. a v 80. letech minulého století, vzhledem ke změněným celkovým podmínkám v italské společnosti.

Použitá literatura

Primární prameny:

BRIGATE ROSSE. „*Un destino perfido*” [online]. 1971 [cit. 2008-02-18]. Dostupné z WWW: < <http://www.brigaterosse.org/brigaterosse/index.htm> >.

BRIGATE ROSSE. „*Alcune questioni per la discussione sull'organizzazione*” [online]. 1971 [cit. 2008-02-18]. Dostupné z WWW: < <http://www.brigaterosse.org/brigaterosse/index.htm> >.

Zákon č. 304, 29/5/1982 [online]. 1982 [cit. 2008-04-15]. Dostupné z WWW: < http://www.giustizia.it/cassazione/leggi/1304_82.html >.

Zákon č. 152, 22/05/1975. Legge „Reale“ [online]. 1975 [cit. 2008-04-15]. Dostupné z WWW: < http://www.italgiure.giustizia.it/nir/lexs/1975/lexs_245541.html >.

Zákon č. 15, 16/02/1980, Legge „Cossiga” [online]. 1980 [cit. 2008-04-15]. Dostupné z WWW: < http://www.giustizia.it/cassazione/leggi/115_80.html >.

Knižní publikace:

CIPRIANI, Gianni. *Brigate Rosse – la minaccia del nuovo terrorismo*. Milano: Sperling&Kupfer, 2004.

DRAKE, Richard. Rudé brigády. In: Kolektiv autorů. *Encyklopedie – světový terorismus*. Praha: Svojtka&Co., 2001. str. 493 s. ISBN

GALLI, Giorgio. *Storia del partito armato 1968 – 1982*. Milano: Rizzoli, 1993. 400 s. ISBN 88-7953-022-4.

CHALUPA, Jiří. *Dějiny Argentiny, Uruguaye, Chile*. Praha: NLN – Nakladatelství Lidové noviny, 1999. 575 s. ISBN 80-7106-323-1.

MORETTI, Mario, MOSCA Carla, ROSSANDA Rossana. *Brigate Rosse. Una storia italiana*. Milano: Baldini & Castoldi Dalai, 2002. 258 s. ISBN 88-8490-278-9.

PROCACCI, Giugliano. *Dějiny Itálie*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997. 493 s. ISBN 80-7106-152-2.

SOCCORSO ROSSO (red.). *Brigate Rosse. Che cosa hanno fatto, che cosa hanno detto, che cosa se ne è detto*. [online] Milano: Feltrinelli, 1976. [cit. 2008-02-18]

Dostupné z WWW:

< <http://www.bibliotecamarxista.org/autori/soccorso%20rosso.htm> >.

STRMISKA, Maxmilián. „*Ozbrojená opozice*“. *Studie k subverzivnímu terorismu*.

Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2000. 91 s. ISBN 80-210-2450-X.

ZAVOLI, Sergio. *La notte della Repubblica*. Milano: Mondadori, 1992. 546 s. ISBN 88-04-40190-7.

Články na internetu:

Baldini, A.: *Gardner: „dopo Assassinio infiltrammo un uomo in BR.“* dostupné z WWW:

http://www.ansa.it/opencms/export/site/notizie/rubriche/daassociare/visualizza_new.html_20756856.html [staženo 12. 4. 2008]

Bartali, Roberto. *La BR e la propaganda armata*. [online]. [cit. 2007-12-18]. Dostupné z WWW: < <http://www.robertobartali.it/cap05.htm> >.

Bartali, Roberto. *La Sinistra extraparlamentare*. [online]. [cit. 2007-12-18]. Dostupné z WWW: < <http://www.robertobartali.it/cap03.htm> >.

Bartali, Roberto. *Rilettura critica della storia delle BR e del rapimento di Aldo Moro*.

[online]. [cit. 2007-12-18]. Dostupné z WWW: <

<http://www.robertobartali.it/cap09.htm> >.

Biondo, Nicola. *Il caso Moro visto da Cossiga*. La voce delle Campania, 01/01/2008.

Dostupné

z WWW: <http://www.archivio900.it/it/articoli/art.aspx?id=8239> [staženo 17. 4 . 2008]

ČTK: *V kauze Aldo Moro zůstávají temná místa i po 30 letech*. [online]. 2008 [cit. 2008-04-17]. Dostupné z WWW:

< http://www.ceskenoviny.cz/svet/index_view.php?id=301964 >.

Grignetti, Francesco., *Ho manipolato le Br per fare uccidere Moro.* , La Stampa, 09/03/2008. Dostupné z WWW:

<http://www.archivio900.it/it/articoli/art.aspx?id=8239> [staženo 12. 4 . 2008]

Paternoster, Renzo. L'ombra della stella: Storia delle brigate Rosse (1.část). *Storia in network* [online]. 2008, no. 134 [cit. 2007-12-18]. Dostupné z WWW:

< <http://www.storian.net/arret/num134/artic2.asp> >.

Paternoster, Renzo. L'ombra della stella: Storia delle brigate Rosse (2.část). *Storia in network* [online]. 2008, no. 134 [cit. 2007-12-18]. Dostupné z WWW:

< <http://www.storian.net/arret/num135/artic3.asp> >.

Sacchetti, Antonio. *Brigate Rosse dalla A alla Z*. [online]. [cit. 2008-04-17]. Dostupné z WWW: < <http://www.ilcassetto.it/notizia.php?tid=538> >.

Internetové zdroje:

<http://www.lastoriasiamonoi.rai.it/puntata.aspx?id=502>

<http://www.brigaterosse.org/brigaterosse/index.htm>

<http://www.lastoriasiamonoi.rai.it/>

<http://www.rifondazione-cinecitta.org/XXIIottobre.html> .

<http://www.avvenimentitaliani.it/maracagol.html>

<http://www.vittimeterrorismo.it/memorie/feriti/costa.htm>

<http://cronologia.leonardo.it/storia/a1973z.htm>

Summary

Bachelor's thesis deals with phenomenon of Red brigades in Italy with a view to seventies and eighties last century, so that from the time of frequent attacks, which were undertaken by left-leaning groups as well as by right-leaning ones. Bachelor's thesis deal with terrorist organization itself, whereas it follows especially trends and significant attacks.

Phenomenon of the Red brigades in Italy is an case – empiric essay.

The aim of this bachelor's thesis is to present this so far neglected theme and to sum up basic aspects of this organization during its history, so that since 1969, when arose the Metropolitan political collective, which functioned until 1988, when was the whole organization abolished. Their most famous act of terror is considered the kidnap and subsequent murder of the Christian-democratic politician Aldo Moro in 1978. Thanks to this act got the organization into awareness of the whole Italian nation and international public. The aim of the bachelor's thesis is to find out answers on questions. What were motives and ideological source of setting the Red brigades? The ideological source of setting the Red brigades were especially marxism – leninism, latin guerilla. The early Red Brigades are thus characterised as a mere experiment with armed opposition. The rise of the new Morettian Red Brigades and their transformation into amilitarist machinery was one of the possible way of the Red Brigade's further development. How did on this phenomenon react the Italian state bodies and public? What is the heritage of phenomenon Red brigades and how is it reflect presently? The bachelor's thesis are divided into three main chapters.

The first one treats of rise, ideology and the structure of Red brigades. The second chapter deal with practice of this terrorist organization, which has changed through couple of years. In the third chapter is most space given to Successional organization, which directly followed the Red brigades.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Seznam vybraných zkratek

Přílohy

Příloha č. 1: Seznam vybraných zkratek

BR	-	(Brigate Rosse) Rudé brigády
CPM	-	(Colletivo Politico Metropolitano) Metropolitní politický kolektiv
SP	-	(Sinistra Proletaria) Proletářská levice
DC	-	(Democrazia Cristiana) Křesťanská demokratická strana
BR-WA	-	(Brigate Rosse – Walter Alasia) Kolona – Walter Alasia
BR – PCC	-	(Brigate Rosse – Partito Comunista Combattente) Rudé brigády – Bojující komunistická strana
PCI	-	(Partito Comunista Italiano) Italská komunistická strana
UCC	-	(Unione dei Comunisti Combattenti) – Svaz bojujících komunistů
PG	-	(Partito Guerriglia) Strana gerily
SP	-	(Sinistra Proletaria) Proletářská levice